

ГЛАС

ЛИСТ РЕПУБЛИЧКОГ
ФОНДА ЗА ПЕНЗИЈСКО
И ИНВАЛИДСКО
ОСИГУРАЊЕ

ОСИГУРАНИКА

ТЕМА БРОЈА: На овогодишњем 61. Сајму књига у Београду на штанду Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања и инфо пулт РФ ПИО

КОНТАКТ ЦЕНТАР

Радним данима
8-15h

0700/017-017

по цени локалног позива

011/3060-680

за позиве са мобилног
телефона и из иностранства

МИНИСТАРСТВО ЗА ЉУДЕ НА САЈМУ КЊИГА

ИЗДАВАЧ: Републички
фонд за пензијско
и инвалидско осигурање

ДИРЕКТОР:

Драгана Калиновић

ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК:

Весна Анастасијевић

РЕДАКЦИЈА:

Париска бр. 9,
11000 Београд,
e-mail: glasosiguranika@pio.rs

СЕКРЕТАРИЈАТ:

011/2030-745
факс: 2638-201

ОДГОВОРНИ УРЕДНИК ЗА ВОЈВОДИНУ:

Мирослав Мектеровић
Житни трг бр. 3,
21000 Нови Сад
021/487-7754,
021/487-7789,
факс: 021/6624-359,
e-mail:
miroslav.mekterovic@piovoj.rs

ШТАМПА:

Штампарија
Службени гласник

ОГЛАШАВАЊЕ:

011/2030-745

Рукописи и фотографије
се не враћају.

Електронско издање:

www.pio.rs/glasosiguranika

ОДРЖАН 61. МЕЂУНАРОДНИ БЕОГРАДСКИ САЈАМ КЊИГА

Министарство за људе на Сајму књига

Игор Јурић и Александар Вулин, министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, на отварању штанда Министарства

Министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Александар Вулин отворио је штанд тог министарства на 61. Међународном београдском сајму књига и поручио да је мисија Министарства да буде на страни људи.

– Говорићемо о мисији која је пред нама, а наша мисија је да будемо уз онога ко пати, да туђу патњу доживимо као своју, али и да не дозволимо да иједно дете пати и помисли да је сасвим само – рекао је министар Вулин.

Наводећи да људи на сајам долазе да би нешто прочитали и видели друге људе, Вулин је навео да је Министарство ту да покаже шта је урађено у протеклој години, али и шта ће радити у години која је пред нама.

Ипак, више од свега, Министарство је ту да покаже да ће се бавити сваком људском бригом, муком, врлином и маном.

– Министарство за људе се бави првим и последњим удахом, животом који протиче у овој нашој лепој, драгој, земљи, сваком људском радошћу и тугом – рекао је министар Вулин.

Он је истакао и да ће министарство које води на Сајму, путем разних трибина и панел дискусија, показати шта мисли када

су у питању нови закони, проблеми у друштву, али и да ће дати прилику свакоме да каже шта мисли и осећа.

– Више и важније од свега јесте то што ћемо показати да смо министарство за људе, оно које брине, које је ту да помогне, али и да пати када не може да помогне – рекао је Александар Вулин.

Према његовим речима, на сајму ће се, пре свега, говорити о насиљу и злу.

– Говорићемо о злу да бисмо му се супротставили, о насиљу да бисмо га победили. Говорићемо о злу, да га садашња деца никада не би упознала. Говорићемо о ономе о чему се не говори, а морамо јер ћутање се мора прекинути. Морамо да признамо да постоје и они који су у стању да својој породици нанесу зло. Говорићемо о злу да бисмо му се супротставили, али и о оном добром у људима, о примерима храбрости, лепоте, породицама које су прихватиле туђу и непознату децу само зато што су осетили њихову патњу и бол – истакао је министар Вулин.

На отварању штанда Министарства рада говорио је и Игор Јурић, отац убијене девојчице Тијане. Он је рекао да је циљ да се наредних дана укаже деци на то какве опасности

вребају, али пре свега да се науче како да се клоне и заштите од тих опасности.

– Желимо да нам деца буду безбеднија јер живимо у времену у којима је и старијима тешко да схвате зашто су нам данас деца небезбедна на улици. И старијима је тешко да схвате зашто велики број деце пати у својим школским клупама, зашто је интернет, иначе добра „алатка“, постао простор где свако недужно дете може да буде врло лако жртва. Ово је велика борба у којој не смемо да поклекнемо. Морамо да будемо спремни за њу, да се едукујемо и покажемо лошим људима да нећемо да дамо нашу децу и да ћемо се борити за сваког од њих – поручио је Јурић.

На штанду Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања свакодневно су током трајања Сајма одржаване трибине из области које су у надлежности овог ресора. Свој инфо пулт, као и ранијих година, имао је и РФ ПИО и на њему су посетиоци сајма могли да се информирају о правима из пензијског и инвалидског осигурања, да добију листинг о стажу, пин код за електронску проверу својих података на сајту Фонда и савет од дежурних правника.

В. Анастасијевић

ТРИБИНЕ НА ШТАНДУ МИНИСТАРСТВА ЗА РАД, ЗАПОШЉАВАЊЕ, БОРАЧКА И СОЦИЈАЛНА ПИТАЊА НА САЈМУ КЊИГА

Могуће измене Закона о ПИО и електронски сервиси

На трибини „Измена прописа ради ефикаснијег остваривања права на пензију“ одржаној током Сајма књига представници Сектора за ПИО ресорног министарства, Зоран Милошевић, Љиљана Радифковић и Ненад Ракић, говорили су о најављеним изменама Закона. Највише детаља је у свом излагању изнела Љиљана Радифковић.

– Планиране измене и допуне Закона о ПИО превасходно је потребно извршити код осигураника пољопривредника (везано за њихов обухват и висину обавезе) и код измештаја права на новчану накнаду за помоћ и негу другог лица у социјални заштиту, где по природи права и припадају. У односу на друге измене Закона о ПИО, у току је припрема радне верзије, која још није званична, ни верификована, а којом се изналазе начини за ефикасније остваривање права на пензију.

Циљ будућих законских предлога јесте да се смањи број привремених решења. Наиме, како је велики број привремених решења због непостојања податка о просечној заради у години у којој се остварује право на пензију, изналази се метод утврђивања просечне зараде у односној години, на месечном нивоу, на који начин се обезбеђује отклањање једног од разлога привремености решења. У случају непостојања свих потребних података за доношење коначног решења, предложиће се орочавање трајања привремених решења, из тих разлога, па ће Фонд ПИО бити дужан да у том року прибави недостајуће податке. По истеку рокова, уколико их не прибави, та решења ће постати коначна. С тим у вези биће потребно да се уреди и питање свих затечених привремених решења, како би и она у одређеном року постала коначна. Кључно питање које се анализира јесте престанак обустављања једне трећине пензије (члан 120 Закона о ПИО) за осигуранике самосталних делатности, који су сами обвезници уплате доприноса, што значи да би им се пензија одређивала само на основу уплаћених доприноса. И овде је значајно уредити ово питање на сличан начин за све оне кориснике пензија којима се пензија већ обуставља, односно престати убудуће са обуставом трећине пензије. Разлози за то су што се на износе дуговања обрачунава камата, тако да се та дуговања увећавају и угрожавају социјално-економску

Зоран Милошевић, Љиљана Радифковић и Ненад Ракић

сигурност ових пензионера. Посебно питање су одредбе Закона о ПИО које се односе на матичну евиденцију и с тим у вези њихово измештање у Закон о Централном регистру обавезног социјалног осигурања, када се стекну услови за то, односно када ЦРОСО постигне пуну функционалност. На тај начин би биле смањене и поједностављене обавеза за послодавце, а Фонд би преузимао у своју базу проверене податке, потребне за одлучивање. Поред тога, извршиће се техничко побољшање и прецизније и боље дефинисање постојећих одредаба Закона, у циљу отклањања недоумица и постизања веће ефикасности рада Фонда, а тиме и бржег остваривања права из пензијског и инвалидског осигурања – истакла је Љиљана Радифковић. Она је посебно напоменула да ће **све наведено бити предмет разматрања и договора, у поступку припреме измене Закона о ПИО, тако да ништа од оног што је речено није коначна верзија.**

После ове одржана је и трибина РФ ПИО „Електронске услуге намењене грађанима и послодавцима“. Саветник директора Фонда ПИО Зоран Сутара подсетио је том приликом на све електронске услуге које су последњих шест и по године доступне грађанима.

– Први електронски сервис пуштен је у рад маја 2010. године, и то провера исправности М4-К пријаве за послодавце. Затим је Фонд на свом званичном сајту увео још једну електронску услугу, овог пута намењену физичким лицима – увид у податке матич-

не евиденције за осигуранике. Од средине прошле године, осигуранци имају могућност да коришћењем сервиса под називом „Када у пензију“, односно калкулатора услова за старосну пензију, уношењем основних података, информативно прерачунају када ће остварити право на пензију, што је велико олакшање, имајући у виду сукцесивно померање услова из године у годину. Следећи сервис који је грађанима постао доступан на сајту РФ ПИО јесу е-захтеви. Реч је некој врсти интернет наручивања одређених потврда из Фонда ПИО, за чије издавање није потребна додатна документација. Од 7. марта 2016. послодавцима је омогућена нова услуга: да електронски поднесу захтев за доставу пријаве М-4 за 2015. годину. По успешно поднетом захтеву послодавац добија системски генерисану поруку Фонда да је тај захтев примљен – нагласио је Зоран Сутара.

Током трајања Сајма на штанду Министарства је све време, као и ранијих година, радио инфо пулт Фонда ПИО са дежурним правницима који су одговарали на питања посетилаца у вези са остваривањем права из ПИО. На пулту су били референти који су уз личну карту издавали заинтересованим грађанима листинге о стажу и зарадама и пин кодове за електронску проверу података. Правници су одговорили на више од 200 питања, издато је 117 листина и 92 пин кода. У анкети спроведеној том приликом посетиоци сајма су позитивно оценили доступност услуга РФ ПИО на овакав начин.

В. Анастасијевић

ЈЕСЕЊА СЕЗОНА МЕЂУНАРОДНИХ ДАНА РАЗГОВОРА

Савети за грађане са стажом у Хрватској и БиХ

Као и претходних година, јесењи месеци су у Фонду ПИО резервисани за одржавање међународних саветодавних дана са носиоцима пензијског и инвалидског осигурања других држава. Тако су, након дана разговора са представницима ПИО Немачке, о чему смо писали у претходном броју, одржани и саветодавни дани са Хрватским заводом за мировинско осигурање (ХЗМО), као и са Федералним заводом за МИО/ПИО и Фондом ПИО Републике Српске, док ће почетком новембра одговоре на своја питања добити и заинтересовани грађани који имају стаж осигурања навршен у Мађарској.

Саветодавци из Републичког фонда ПИО и ХЗМО успешно су реализовали шесте по реду Међународне саветодавне дане, који су одржани 4. октобра у Сремској Митровици, и 5. и 6. октобра у Београду.

– Веома сам задовољан што смо, након Саветодавних дана са Хрватском 2013. године, добили прилику да поново организујемо дане разговора у нашој филијали – истакао је Зоран Бережни, директор Филијале РФ ПИО Сремска Митровица. Он је рекао да је осим 63 странке које су се раније пријавиле дошло још неколико заинтересованих грађана који су наравно сви били примљени. Неколицина странака добила је информације и телефоном.

За дане разговора са представницима ХЗМО, поред једног дана у Сремској Митровици, био је предвиђен и један дан у Београду. Међутим, због изузетно великог интересовања грађана, накнадно је договорен још један дан саветовања у Београду. Сви термини су били попуњени, а дошао је и

Правни савет добило више од 90 грађана: дани разговора са БиХ

Изузетно интересовање за дане разговора са Хрватском

знатан број грађана који нису имали заказан термин. Уз добру организацију, за укупно три дана више од 200 грађана је било примљено и, што је најважније – добили су информације због којих су дошли.

Милош Пантелић, из Службе Филијале за град Београд 1, један од најiskusнијих међу саветодавцима, истакао је да никада до сада интересовање странака није било овако велико, иако су питања грађана била слична као и претходних година – услови за одлазак у пензију по хрватским прописима, конвалидација стажа, исплата неисплаћених пензија, начин обрачуна пензије итд.

Поред Милоша Пантелића, на располагању грађанима у Сремској Митровици и у Београду из РФ ПИО били су и Кристина Питејин Богосављевић и Милица Радоњић из Филијале

за град Београд, Милорад Гвозденовић из Филијале Нови Сад и Валентина Векић Славујевић и Јасна Драгишић из Филијале Сремска Митровица.

И саветодавни дани са пензијским фондовима Босне и Херцеговине успешно су одржани, по други пут – 25. октобра у Шапцу и 26. октобра у Београду. Три тима саветодаваца са по три члана – из домаћег РФ ПИО, Федералног завода за МИО/ПИО и Фонда ПИО Републике Српске, пружили су информације и правне савете за више од 90 грађана, а размењено је и више од 30 ургенција.

Према речима Ненада Јанковића из Службе Филијале за град Београд 1, који је био у улози саветодавца, и ови дани разговора били су плодотворни, сарадња са представницима друга два фонда је била веома добра, ко-

Најчешћа питања

У просторијама Филијале РФ ПИО Сремска Митровица саветодавци су примали странке у три канцеларије, од 9 до 17 часова.

Богданка Проданић која је радила 17 година у Хрватској дошла је да се распита када стиче услове за пензију. Задовољна је добијеним одговорима, као и Радмила Сучевић, која право на пензионисање стиче 2017. године, а интересовало ју је да ли су јој уплаћени сви доприноси за стаж.

Андрија Јовановић, пензионер, од саветодаваца је тражио да му разреше недоумицу да ли ће му се признати седам година рада у Хрватској на пословима са бенефицираним стажом, а Драго Зорић, такође пензионер, дошао је да види шта је са његовом жалбом на решење ХЗМО, јер му није признат стаж у Хрватској од 1991. до 1994. године. Сви они су похвалили професионалност стручног тима и добру организацију која им је омогућила да на лицу места добију тражене одговоре.

леге из БиХ су давале одличне правне савете, а странке су у највећој мери биле задовољне.

Осим Јанковића, правне савете са стране РФ ПИО давали су и Ивана Петковић из Филијале за град Београд, Милена Чоркало из Службе Филијале за град Београд 1, као и Милена Вучинић, Весна Сијанта и Станица Ранковић из шабачке филијале.

Према заједничкој оцени саветодаваца из све три државе, дани саветовања су врло корисни за све, а поготово за странке, јер омогућавају бољу комуникацију и наставак сарадње међу фондовима.

**Д. Кораћ
В. Кадиф**

Високи гости увеличали славље новосадских пензионера

ЈУБИЛЕЈ УДРУЖЕЊА ПЕНЗИОНЕРА ГРАДА НОВОГ САДА

Рад за пример другима

Удружење пензионера града Новог Сада обележило је крајем октобра вредан јубилеј, 70 година постојања. Свечаности су присуствовали: Александар Вулин, министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Милош Вучевић, градоначелник Новог Сада, Бранислав Митровић, председник Управног одбора РФ ПИО, Драгана Калиновић, директорка РФ ПИО, др Александар Милошевић, заменик директора РФ ПИО, Славко Имрић, директор ПФ ПИО, Палимир Тот, подсекретар у Покрајинском секретаријату за социјалну политику, демографију и равноправност полова, Василије Белобрковић, заменик председника Савеза пензионера Србије, Милан Ненадић, председник Савеза пензионера Војводине, Момо Чолаковић, народни посланик и председник Удружења пензионера града Новог Сада, као и многобројни гости.

Обраћајући се присутнима на свечаности, Момо Чолаковић је захвалио свим генерацијама пензионера које су својим радом допринеле да Удружење има тако богату и успешну историју. Истакао је да ће наставити да се боре за побољшање услова живота свих пензионера и посебно допринети културној обнови града, европске престонице културе 2021. године.

Министар Вулин је рекао да је Удружење пензионера града Новог Сада, које броји око 20.000 чланова, пример како треба да ради једно такво удружење. Као посебно значајно истакао је начин на који Удружење организује и разним активностима испуњава време својим члановима који, како је рекао, због тога много касније постају корисници институција система намењених старим особама, јер за тим немају потребе пошто им је свакодневни живот квалитетно испуњен.

Међутим, министар је поменуо и једну тамнију страну, а то је насиље у породици и насиље над старијим особама.

– У 2015. години пријављено је 18.723 случаја насиља од чега 2.272 над старијим особама, што је око 12 одсто укупног броја свих пријављених насиља у породици. На први поглед би се рекло да то није превелики проценат, али нажалост у пракси је ситуација потпуно другачија. У више од 90 одсто случајева насиље у породици пријављује полиција, док само један мали проценат представљају пријаве које су поднеле саме жртве или друга лица. Неопходно је свакодневно причати о проблему насиља у породици како би се жртве охрабриле да пријаве насиље, али и како бисмо им показали да нису сами. Насиље је постало акутни проблем нашег друштва, а посебно су угрожена старија лица и томе морамо стати на пут. Зато ћемо наредну годину прогласити годином међугенерациске солидарности. Ви пензионери сте најзаслужнији што је Србија кренула путем развоја. Ви сте рекли да нећете да поједете будућност своје деце и захваљујући вама ваша деца ће имати лепшу будућност – истакао је министар Вулин.

Градоначелник Новог Сада Милош Вучевић истакао је да је додељивањем највишег градског признања – Октобарске награде града Новог Сада Удружењу, исказана велика захвалност за све што су пензионери урадили за овај град и најавио наставак подршке, у првом реду ширењем мреже пензионерских домова.

– Нови Сад је у више наврата показао да је град у коме постоји континуитет међугенерациске солидарности – нагласио је Вучевић.

На свечаности су додељене повеље и плакете Удружења пензионера најзаслужнијима за изузетан допринос унапређењу друштвеног положаја пензионера. Признања су, између осталих, добили министар Александар Вулин и РФ ПИО. У име Фонда ПИО признање је примила Драгана Калиновић, директорка ове институције.

Драган Кораћ

Момо Чолаковић уручио повеље Удружења министру Александру Вулину и Драгани Калиновић, директорки РФ ПИО

ОДРЖАН САЈАМ СТВАРАЛАШТВА СЕОСКИХ ЖЕНА У ВОЈВОДИНИ

Жене су сачувале село

Александар Вулин,
министар за рад,
запошљавање,
борачка и социјална
питања, најавио
породиљску накнаду
и женама власницама
сеоских газдинстава

Поводом међународног дана сеоских жена, 15. октобра, на зрењанинском Тргу слободе одржан је осми Сајам стваралаштва сеоских жена Војводине. Сајам су организовали Завод за равноправност полова АПВ, Покрајински секретаријат за социјалну политику, демографију и равноправност полова и град Зрењанин. Александар Вулин, министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, најавио је на Сајму нови закон о финансијској подршци породицама са децом којим ће први пут бити предвиђена могућност да жена власник газдинства на селу има породилску накнаду као што је имају и друге жене.

– То је велики искорак и нешто што ће, надамо се, променити не само квалитет живота већ и однос према женама на селу. Идуће године закон ће сигурно проћи кроз јавну расправу и требало би да буде усвојен у парламенту. Међу власницима пољопривредних газдинстава 17 одсто су жене, и то је јасна порука. Нека жена буде власник газдинства и од државе ће добити породилску надокнаду. Заједничком акцијом можемо да учинимо да живот на селу буде бољи, а у мери у којој живот на селу буде бољи, биће боље и сваком грађанину. Положај жена на селу нешто је о чему држава мора да води рачуна, јер село је сачувало Србију, а ако је неко сачувао село, онда је то управо жена – истакао је министар Вулин.

Приметио је, међутим, да жене на селу не могу да се похвале да имају исти приступ здравственој заштити, пензијском

Министар Вулин учествовао у избору најлепшег славског колача

осигурању, културним догађајима, а то је, тврди, нешто на чему држава мора да ради.

– Положај жена на селу је веома специфичан, она је и мајка и радник, суочена је са свим економским проблемима а врло често и са предрасудама, зато Министарство рада предлаже нови закон о финансијској подршци породицама са децом, где би први пут била предвиђена могућност да жена власник газдинства на селу има породилску надокнаду као што имају и друге жене – најавио је министар Александар Вулин.

Сајам је у Војводини већ познат као манифестација која промовише женски сеоски активизам на локалном нивоу. Удружења жена са села у оквиру сајма промовишу јединствене занатске и уметничке производе сеоских жена, колоритне рукотворине, кулинарске и колачарске специјалитете, производе од органског воћа и поврћа са војвођанског поднебља...

Дијана Миловић, директорка Завода за равноправност полова АПВ, описујући богатство стваралаштва сеоских жена и тематске целине на сајму, сликовито се изразила.

– Видећете рукотворине које својом лепотом и квалитетом могу обезбедити запослење и извор прихода за више од хиљаду жена из свих крајева Војводине. Видећете и сувенире који заслужују да се нађу у туристичким каталозима свих општина и градова Војводине. Колачи су посебна прича. Не верујем да ћете добити рецепте, јер су старински и традиционални, а умеће прављења се преноси са колена на колена. Видећете и органску храну, будућност производње хране, а ми ћемо им у томе помоћи како би развиле производњу. Завод ће наставити да ради на оснаживању жена са села, јер је овој институцији управо једна од најважнијих делатности рад са женама – најавила је директорка Миловић.

Предраг Вулетић, покрајински секретар за социјалну политику, демографију и равноправност полова, рекао је да су, како то народ каже, жене стуб породице, и да су наше жене кроз историју научиле да буду хранитељи породице.

– Важно нам је да жена буде самоуверена и јака, а ми представници институција смо у

обавези да помогнемо, да направимо услове да то заиста тако и буде. Наш секретаријат, у сарадњи са Заводом, има неколико програма кроз које утиче на оснаживање жена. То ћемо радити и убудуће и сигуран сам да ћемо бити партнер, и они који ће створити услове да ово следеће године буде још лепше и веће – најавио је секретар Предраг Вулетић наставак подршке покрајинских институција сеоским женама у њиховом активизму и стваралаштву.

У име домаћина града Зрењанина добродошлицу свим учесницима и гостима пожелио је градоначелник Чедомир Јањић. Он је истакао да је ово до сада најмасовнији сајам сеоских жена, са највише учесница из највише војвођанских општина. На сајму је своје креације и производе излагало више од 2.000 сеоских жена из 215 удружења из 40 војвођанских општина.

Током ове манифестације, којој су присуствовали и бројни гости и високе званице, приређен је и богат културно-уметнички програм.

Мирослав Мектеровић

Дефинисати проблеме и начине њиховог решавања

Општи циљ нове Стратегије јесте континуирано деловање свих актера на свим нивоима у правцу побољшања социјално-економског положаја ОСИ

У организацији Савеза инвалида рада Војводине и ООИР Панчево, у сарадњи са Министарством за рад, запошљавање, борачка и социјална питања и Покрајинским фондом ПИО, недавно је у просторијама Геронтолошког центра Панчево одржано стручно саветовање – „Презентација Стратегије о унапређењу положаја особа са инвалидитетом у Републици Србији и Акциони план о имплементацији Стратегије“.

Саветовању су присуствовали Владимир Пешић, помоћник министра за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Татјана Пријић, руководилац групе за унапређење заштите ОСИ у ресорном Министарству, Божидар Цекић, председник СИР Србије, Славко Имрић, директор Покрајинског Фонда ПИО, Тамара Мохачи, помоћница покрајинског секретара за социјалну политику, демографију и равноправност полова, Станко Нимчевић, потпредседник СИР Србије, Стана Свиларов и Стеван Радишић, председница и потпредседник СИР Војводине, Снежана Марић, директорка Филијале РФ ПИО Суботица, Миленко Чучковић из Градског већа града Панчева, и Ђорђе Лукач, директор Филијале НСЗ Панчево.

Учеснике саветовања и чланове општинских организација инвалида рада Војводине поздрвила је Стана Свиларов, а Владимир Пешић је службено отворио саветовање.

– Данас желимо да вас информисемо о томе које су то активности Сектора за заштиту особа са инвалидитетом, о томе да је у претходном периоду донето неколико закона битних за унапређење положаја ОСИ, о новој стратегији о унапређењу положаја ОСИ. Овом приликом вас позивам да након презентације током расправе дате сугестије, критике и предлоге, и тиме допринесете изради што квалитетније стратегије, а биће расписан и конкурс Министарства за програмске активности за следећу годину – најавио је Пешић.

Славко Имрић (стоји) подсетио на закључке са претходног саветовања

Татјана Пријић је изложила нову Стратегију о унапређењу положаја ОСИ око које је већ почела јавна расправа, као и Акциони план о примени Стратегије.

– Основна идеја је да се што више људи укључи у расправу, не само ОСИ већ и сви други који могу допринети побољшању њиховог положаја. Општи циљ Стратегије је континуирано деловање свих актера на свим нивоима у правцу побољшања социјално-економског положаја ОСИ у смислу унапређења њиховог положаја и уклањања препрека са којима се сусрећу до обезбеђења пуног и равноправног учешћа у друштву са другим грађанима. Основни принципи деловања који су поштовани приликом израде Стратегије јесу достојанство, остваривање људских права, равноправност, сарадња, као и мултисекторско укључивање ОСИ у све процесе битне за њих. Када је реч о приступачности морам да кажем да нема довољно ТВ емисија које су приступачне, односно које имају тумаче знаковног језика. Да би се све ово остварило нужно је учешће и сарадња свих актера на свим нивоима, како на нивоу локалне самоуправе, тако и на покрајинском и републичком нивоу – истакла је Татјана Пријић.

Божидар Цекић и Станко Нимчевић су говорили о положају инвалида рада и о репрезентативности СИР Србије, док се Стана Свиларов дотакла проблематике решава-

ња статуса корисника накнаде у висини 50 одсто инвалидске пензије.

На крају излагања учесника саветовања, Славко Имрић је изнео закључке са претходног стручног саветовања на Андrevљу.

– Савез инвалида рада Србије, као и СИР Војводине сматрају да је положај инвалида рада и посебно незапослених и корисника накнаде у висини 50 одсто инвалидске пензије тежак, и желе да конкретним акцијама делују на побољшање њиховог положаја. Потребно је и преиспитати законска решења због избегавања послодавца да запосле инвалиде рада, подржати доношење Закона о социјалном предузетништву и запошљавању у социјалним предузећима, као и нову Стратегију за унапређење положаја ОСИ. Наглашена је и потреба за већом сарадњом са Министарством за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Покрајинским секретаријатом за социјалну политику, демографију и равноправност полова и локалном самоуправом ради унапређивања рада СИР и побољшања положаја његових чланова. Посебну пажњу треба посветити решавању статуса корисника накнаде у висини 50 посто инвалидске пензије, као и напорима да се Савез призна као репрезентативна организација инвалида рада Србије – подсетио је директор ПФ ПИО Славко Имрић на закључке са претходног саветовања.

Драган Корач

ПРЕМИЈЕР ВУЧИЋ И МИНИСТРИ ВЛАДЕ СРБИЈЕ ОБИШЛИ ЛЕСКОВАЦ И ЈАБЛАНИЧКИ УПРАВНИ ОКРУГ

Нови производни погони за брже запошљавање

У оквиру седмодневног заседања Владе Републике Србије у Нишу, премијер Вучић и неколико министара обишли су Лесковац и Јабланички управни округ. Они су 18. и 19. октобра посетили лесковачку производну компанију грађевинског материјала „Младост“, погоне јужнокорејске компаније „Јура“, млекару „Гложане“ код Власотинца, затим општине Власотинце, Црну Траву, Бојник, Лебане и Медвеђу, као и газдинство Ивана Костића из лесковачког насеља Горње Крајинце, највећег произвођача раног поврћа у овом крају.

Домаћин ове посете био је др Горан Цветановић, градоначелник Лесковца.

– Нашим јужнокорејским пријатељима смо предложили да неке своје производне погоне из средње Европе пребаце овде на југ Србије, тиме бисмо ми упослили десетак хиљада нових радника а они побољшали производњу. Задовољан сам радом и условима рада компаније „Јура“ у Лесковцу, али и погона других компанија око којих је било доста медијских прича. Видео сам да су радници овде задовољни платом али и условима рада – истакао је између осталог премијер Александар Вучић.

Премијер Вучић се у оближњој општини Власотинце у оквиру боравка у Техничко-образовном центру у овој вароши заложиио за дуално образовање младих, наводећи као позитиван пример прве образоване генерације у Власотинцу од којих је већина ученика добила запослење.

Предстоје нови погони производње у Лесковцу

Министар пољопривреде у Влади Србије Бранислав Недимовић се током боравка у Црној Трави, најмањој српској општини по броју становника, заложиио за отварање нових производних капацитета у млеко-месарској и другој производњи здраве хране на обронцима Чемерника. Министар спорта и омладине Вања Удовичић је у недовољно развијеној општини Бојник отворио прву спортску халу, за коју сматра да ће знатно допринети развоју спорта и здравих стилова живота младих у насељима регије Пусте Реке. У општинама Лебане и Медвеђа и на административној линији са Косметом

представници надлежних министарстава заложиили су се за бржи развој привреде, путне инфраструктуре, али и за изградњу и адаптацију културних и спортских објеката на подручју Горње Јабланице.

– До краја 2016. године према Лесковцу, центру Јабланичког управног округа, усмерићемо 50 милиона динара за уређење путне инфраструктуре и још четири милиона динара за завршетак колектора и постројења за пречишћавање отпадних вода у овоме крају – истакао је премијер Вучић током боравка у Лесковцу.

Т. Стевановић

КОНФЕРЕНЦИЈА О СИВОЈ ЕКОНОМИЈИ

Повећана уплата доприноса у Фонду ПИО

На конференцији о сивој економији коју је организовао магазин „Нјузвик“, министар за рад Александар Вулин изјавио је да су закључно са 21. октобром ове године доприноси у ПИО Фонду већи од предвиђеног плана за 5,6 милијарди динара. То значи да држава све мање повлачи дотације из буџета за исплату пензија.

– То је резултат борбе против сиве економије. Захваљујући томе ми смо у овој години повукли 17,4 милијарде динара за дотације – рекао је министар Вулин.

Како је навео, са оваквим повећањем доприноса у Фонду ПИО, до краја године ће 35 одсто дотација за пензије бити из буџета,

а све остало ћемо зарадити. Министар је нагласио да је борба против сиве економије јако важна јер, како је истакао, нелојална

конкуренција убија оне који желе легално и регуларно да послују и у чему их треба подржати.

Александар Вулин је рекао да у Инспекцији рада има 242 инспектора који треба да контролишу 300.000 привредних субјеката. У првих девет месеци ове године обављено је 40.772 надзора у којима је затечено 13.102 лица која су радила на црно.

На основу решења инспектора, 10.975 људи је запослено на неодређено време. Како је казао министар Вулин, од 592 непријављена субјекта, само је 41 престао да ради, а остали су се регистровали у АПР-у.

Г. О.

Потписан Споразум са Румунијом

Министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Александар Вулин и његов румунски колега Драгош Пислару потписали су 28. октобра Споразум о социјалној сигурности између Републике Србије и Румуније и Административни споразум за његово спровођење.

Споразум обухвата све области социјалног осигурања: пензијско и инвалидско осигурање, здравствено осигурање, осигурање за случај повреде на раду и професионалне болести, давања за случај материнства и дејчи додатак, саопштило је Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања.

Ступањем на снагу овог споразума престаје да важи Споразум између Владе СФРЈ и Владе Социјалистичке Републике Румуније о сарадњи у области здравственог осигурања из 1977. године, којим је било регулисано само здравствено осигурање, и то хитна и неодложна медицинска помоћ.

Музички фестивал слабовидих уметника

Савез слепих Србије и Градска организација слепих Београда организују 24. Музички фестивал слепих и слабовидих уметника Србије у петак 4. новембра 2016. године са почетком у 17 часова у Сали Дома војске у Београду (Француска 2).

Фестивал је такмичарског карактера, а у ревијалном делу програма поред реномираних слепих певача учествоваће и позната имена домаће естраде. Све учеснике фестивала прати Народни оркестар РТС-а под управом Синише Вићентијевића.

Иначе, у јулу 2016. Савез слепих Београда обележио је важан јубилеј, 70 година постојања.

Повећање плата и пензија

Плате у јавном сектору биће повећане између пет и седам одсто, а сви пензионери ће добити једнократну помоћ од пет хиљада до шест хиљада динара, најавио је премијер Александар Вучић након преговора са ММФ-ом крајем октобра.

Наставницима и учитељима плате ће трајно бити повећане између шест и седам одсто. У здравству, лекарима и медицинском особљу, повећање ће износити пет одсто, а толико ће бити повећане и плате у полицији и војсци. Повећање од пет одсто предвиђено је и за социјалне установе, као и за раднике у сектору културе.

Говорећи о пензионерима, премијер је рекао да ће сви они, а има их око 1.780.000, добити једнократну помоћ од 5.000 до 6.000 динара, линеарно. Помоћ ће, како је најавио, бити исплаћена у наредне три до четири недеље. Од 1. јануара 2017. године ићи ће се на повећање пензија од 1,5 до 1,7 одсто.

Заједнички до решења за грађане

Директори пензијских фондова Црне Горе и Републике Србије са сарадницима одржали су састанак у Подгорици 28. октобра у просторијама Фонда ПИО Црне Горе. Повод су били Међународни саветодавни дани који треба да унапреде и побољшају и до сада успешну сарадњу ова два фонда. Директор Фонда за пензијско и инвалидско осигурање Црне Горе Душан Перовић истакао је да овакав вид сарадње

ствара услове за ефикаснији, бржи и рационалнији рад Фонда ПИО Црне Горе и Фонда ПИО Републике Србије. Оценио је да се овим путем суштински олакшава процес за остваривање права из ПИО осигураницима и корисницима који живе на територији ове две државе. Правну помоћ је тог дана добило више од 50 грађана.

Директорка Фонда ПИО Србије Драгана Калиновић је том приликом истакла да се пријавио велики број грађана с обзиром на то да је ово први пут, што показује да су грађани указали поверење фондовима и да су у потпуности задовољни, односно да је поверење оправдано.

Ова активност представља наставак добре праксе, коју ова два фонда реализују у оквиру програма међународних саветодавних дана, са циљем ефикасније примене Споразума о социјалном осигурању Црне Горе и Републике Србије.

Драгана Калиновић и Душан Перовић

Ниже основице

Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање подсећа грађане који сами плаћају допринос за пензије да од уплате за новембар 2016. важе нове основице осигурања које су у односу на претходни период ниже за 0,87 одсто (због усклађивања са кретањем зарада у претходном кварталу).

Грађани могу да се одреде за једну од 13 основица осигурања, независно од стручне спреме коју имају. По Закону о доприносима за обавезно социјално осигурање, најнижа основица износи 35 одсто просечне републичке зараде из претходног тромесечја, што је 22.204 динара, а највиша пет просечних плата, односно 317.205 динара.

Допринос за пензијско и инвалидско осигурање је 26 одсто, што значи да ће се месечни издатак кретати у распону од 5.773,04 до 82.473,30 динара. Ови износи примењиваће се за уплате доприноса за новембар и децембар 2016. и јануар 2017. године.

(Табела на www.pio.rs)

Захвалница за помоћ

У Дому ваздухопловства у Земуну 3. септембра прослављен је јубилеј – 60 година од завршетка школовања 10. класе Ваздухопловно-техничке подофицирске школе у Рајловцу и Подофицирске школе ваздухопловних специјалиста у Краљеву.

Представници организационог одбора, након прослављања јубилеја, у знак захвалности уручили су Јелици Тимотијевић и Татјани Илић, из Сектора за односе с јавношћу РФ ПИО, захвалнице за допринос у припреми, организацији и реализацији прославе овог јубилеја.

Душан Пећанац, представник организатора, уручује захвалницу Јелици Тимотијевић

СВЕТСКИ ДАН СЛЕПИХ – 15. ОКТОБАР

Београд – град без баријера

Општинске организације слепих и слабовидих широм Србије обележиле су свој дан, 15. октобар пригодним манифестацијама. Од Суботице, преко Зрењанина, до Пријепоља, свуда су приређени скупови посвећени проблемима особа са оштећеним видом, уз обећања локалне самоуправе да ће се даље радити на побољшању њиховог статуса.

Поводом Међународног дана слепих и слабовидих градоначелник Београда Синиша Мали најавио је да ће Савет за унапређење положаја особа са инвалидитетом ускоро наћи најбоља системска решења за проблеме суграђана са инвалидитетом. Мали је рекао да је у циљу побољшања животних услова за особе са инвалидитетом формирана посебна радна група за уклањање саобраћајних и архитектонских баријера.

– Београд мора да буде град без баријера, приступачан за све његове грађане, и на томе ћемо активно радити у наредном периоду – рекао је Мали. Према његовим речима, град „настоји да штити” интересе особа са инвалидитетом којима су неопходне подршка и помоћ у задовољавању свакодневних животних потреба, а у последње три године издвојио је и око 10 милиона динара за удружења слепих и слабовидих.

Шетња од Славије до Калемегдана

– Кроз радне групе Савета којим руководим, активно учешће је узела и Градска организација слепих Београда. Стога очекујем да се у наредном периоду на конкретан начин нађу најбоља решења, која ће системски решавати проблеме са којима се следе и слабовиде, као и особе са другим врстама инвалидитета, свакодневно срећу – навео је Мали. Према његовим речима, град Београд је системским решењима особама са инвалидитетом осигурао пружање услуга

личног пратиоца детета, персоналне асистенције и организован превоз прилагођеним возилима ГСП-а.

Поводом Светског дана слепих и слабовидих у Београду је одржана манифестација под називом „Зажмури да би разумео” – дефиле слепих и слабовидих особа са белим штаповима и ученика средњих и основних школа са повезом на очима од Славије до Калемегдана.

Г. О.

НОВИ САД ПРОГЛАШЕН ЗА ЕВРОПСКУ ПРЕСТОНИЦУ КУЛТУРЕ ЗА 2021. ГОДИНУ

Ласкава титула за „Српску Атину”

Након финалне презентације пројекта „Нови Сад 2021”, коју је у Бриселу 13. октобра одржала делегација Новог Сада, панел независних експерата донео је одлуку да први град ван ЕУ који ће понети ову ласкаву титулу буде Нови Сад. Делегација је била састављена од новосадских уметника, професора, урбаниста и кустоса, а предводили су је Милош Вучевић, градоначелник Новог Сада, и Немања Миленковић, председник Организационог одбора за кандидатуру Новог Сада за Европску престоницу културе 2021. године и председник УО Егзит фондације. Честитке Новосађанима на овом великом успеху међу првима су упутили наши највиши државни функционери, уз најаву да ће им пружити потребну помоћ и подршку како би 2021. годину дочекали спремни, те да

нашу „Српску Атину” представе у најбољем светлу.

Ова титула је установљена како би се нагласило богатство и различитост европских култура, ојачале културне везе међу Европљанима, повезали људи из различитих европских земаља, упознале друге културе, промо-

висало узајамно разумевање и ојачао осећај европејства.

– Титула европске престонице културе има огроман значај за промоцију и брендирање града, потпуно трансформишући град не само у културном аспекту, већ и друштвено-економском смислу. Градови по-

бедници, у прошлости су на сваки евро уложен у културу имали вишеструки повраћај новца, који је износио и до осмоструко увећан прилив у односу на уложена средства – истакао је Немања Миленковић.

Милош Вучевић је, с друге стране, најавио да у Новом Саду предстоји улагање у инфраструктуру, установе културе и у програмске пројекте.

– Почаствовани смо што улазимо у тај круг. Најмање 30 милиона евра ћемо уложити, а ићи ћемо можда и до 100 милиона евра. Очекујемо снажну подршку Владе Србије и Покрајинске владе, град Нови Сад ће бити носилац, али без Владе Србије и Покрајинске владе, не можемо потпуно успети – рекао је градоначелник Новог Сада Милош Вучевић.

М. Мектеровић

Лакше до запослења

У Техничкој школи у Ужицу одржан је округли сто о увођењу и развоју дуалног образовања у Србији. Присутствовали су представници школа и града Ужица, Министарства просвете, науке и технолошког развоја, Привредне коморе Србије, представници из Швајцарске канцеларије за сарадњу у Србији и дрвопрерађивачких компанија – учесница програма из Златиборског и Моравичког управног округа.

Представљен је иновативни образовни профил: оператер израде намештаја, у оквиру којег је у овој школској години уписана прва генерација ученика у ужичкој Техничкој школи, као и искуства по питању дуалног образовања у Швајцарској где се чак 47 одсто ученика по завршетку основне школе опредељује за дуални систем средњошколског образовања. Након презентације, учесници су посетили Компанију „Матис“

Обилазак фирме „Матис“

у Ивањици, једну од седам фабрика у којима ће ученици Техничке школе имати део наставе и праксе по новом образовном програму.

Седам компанија из Златиборског и Моравичког округа постале су партнери Техничкој школи за образовни профил који им је потребан. У школи се ове школске године образује 30 ученика из

Србије и Републике Српске по мери дрвопрерађивачке индустрије. Оператер израде намештаја ће проћи обуку у свих седам компанија на различитим местима и биће потпуно обучен за рад на тим местима.

Ужичка Техничка школа је компанијама изашла у сусрет успостављајући иновативни систем дуалног образовања. Оператер

израде намештаја један је од 14 образовних профила, по принципу дуалног образовања у овој школској години. По речима Драгана Туцаковића, директора Техничке школе, ученици који са успехом заврше овај профил неће морати на евиденцију Националне службе за запошљавање, јер ће имати сигурно запослење у компанијама где су обављали обуку.

Габријела Грујић, саветница у Министарству просвете, науке и технолошког развоја, рекла је да би овај модел требало да буде узор свима другима који ће се ускладити са потребама привреде и тако формирати јединствен модел средњошколског дуалног образовања. Постоји идеја да деца још од петог разреда основне школе развијају предузетнички дух умрежавањем знања из различитих предмета и стицањем знања из посета привредника.

Милан Павловић

СВЕ ВЕЋЕ ИНТЕРЕСОВАЊЕ ЛЕСКОВЧАНА ЗА ПРОИЗВОДНА ЗАНИМАЊА

Мањак посла за писаре и трговце

На другом овогодишњем сајму запошљавања одржаном 19. октобра у Лесковцу учествовало је двадесетак домаћих и иностраних компанија и око три хиљаде незапослених лица.

Највећа гужва била је на штанду јужнокорејске компаније „Јура“ у Лесковцу где је предато око 500 биографија. Ова компанија је заинтересована да до краја првог квартала следеће године прими око 750 радника.

Према подацима Националне службе за запошљавање од 30. септембра ове године, у Јабланичком управном округу било је 31.342 незапослених, од којих су две трећине Лесковчани. Радника који се теже запошљавају, старости од 50 до 65 година, пријављено је 8.834, односно око 28 одсто укупног броја евидентираних незапослених лица, међу којима су 3.594 жене, углавном са завршеном основном и средњом школом.

Од јануара до септембра ове године посредством лесковачке филијале НСЗ успелно је 5.525 лица, од којих је 990 њих старије доби а међу њима су 334 жене, односно око 18 одсто укупног броја пријављених у овој категорији.

Велике наде Лесковчани полажу у такозвано дуално образовање. Позитивних примера има у Власотинцу, а значајан допринос у овом образовању будућих радника, али и преквалификацији постојећих незапослених лица, дају технички образовни центри у Лесковцу и Власотинцу, лесковачка Школа за текстил и дизајн, као и друге средње школе овог краја.

– Што се старијих незапослених лица тиче, разним стратешким пројектима сма-

њиће се њихов број. Они имају предност у укључивању у послове кроз разне субвенције: субвенције послодавцима за отварање нових радних места, укључивање у јавне радове, запошљавање на пословима и радним задацима који захтевају веће радно искуство, samozapošljavanje отварањем сопственог бизниса и слично – истиче Марија Стевановић, руководилац у лесковачкој филијали НСЗ.

У прилог овој тврдњи иде и већи број радних биографија које су будућим послодавцима предали старији радници, који су без посла остали услед пропадања „друштвених предузећа“ и њихове лоше приватизације на југу Србије. На другом овогодишњем сајму запошљавања у Лесковцу исказана је потреба за више од 200 радника различитих профила: шивача, конфекционара, кројача, тапетара, механичара текстилних машина, агената продаје осигурања, али и за стотинак радника за рад у производним погонима у домаћим и ино-компанијама у Лесковцу. Веома мало послодаваца се интересовало за рад трговаца и радника у администрацији.

Тома Стевановић

ПОВОДОМ МЕЂУНАРОДНОГ ДАНА СТАРИХ, У ДОМУ БЕЖАНИЈСКА КОСА ОРГАНИЗОВАНА МАНИФЕСТАЦИЈА „НАША ПРИЧА“

Старији су важан део сваког друштва

Министар Вулин посетио Дом Бежанијска коса

Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања у сарадњи са Удружењем послодаваца установа социјалне заштите Републике Србије и Установом Геронтолошки центар Београд (УГЦБ), поводом обележавања 1. октобра, Међународног дана старих, организовало је манифестацију „Наша прича“ у Дому Бежанијска коса.

Директорка УГЦБ Сузана Мишић поздравила је госте, пријатеље, музичке уметнике, сараднике и колеге из целе Србије, а посебно је захвалила корисницима на ангажовању и честитала им њихов дан.

– Међународни дан старијих особа прогласиле су Уједињене нације 1990. године, како би показале да су старији важан

део сваког друштва. Од тада се овај дан обележава у свету и код нас. Данашњи дан представља прилику да се још једном присетимо доприноса старијих особа изградњи друштва у којем живимо, њиховог знања и искуства које нам преносе. Установа Геронтолошки центар Београд се свакодневно труди да живот у трећем добу буде бољи, здравији и активнији. Имамо визију да обезбедимо самосталан, достојанствен и продуктиван живот нашим старијим суграђанима. Наша прича почиње са старењем – рекла је директорка Мишић поздрављајући окупљене.

Након музичког дела програма где су наступили дугогодишњи пријатељи Установе, познати естрадни уметници, пред-

стављен је полигон креативних радионица, изложбе различитих рукотворина. У програму су учествовали корисници геронтолошких домова и дневних центара и клубова за старије из целе Србије. Манифестацију су увеличали и штићеници Прихватилишта за децу Београд и Дома за децу и омладину „Дринка Павловић“, са којима Установа већ годинама остварује успешну сарадњу у оквиру програма „Стари су другари“.

Ресорни министар Александар Вулин обишао је креативни полигон „Наша прича“ и упознао се са едукативно-креативним програмима намењеним старијима. Том приликом министар се придружио на чајанци представницима корисника из дома и клубова за старије, као

и полазницима сениорске новинарске радионице УГЦБ, дао интервју за радијску емисију корисника и за часопис „Златно доба“.

Обраћајући се корисницима дома и присутним гостима, министар Вулин је захвалио најстаријим суграђанима што су живот провели правећи од Србије земљу у којој вреди живети.

– Волео бих када би моја генерација могла да се хвали оним што је створила као што то може ваша. Да није било нашег стрпљења, труда и мудрости, не би Србија била овако лепа. Живот који сте провели у борби да живот наше деце буде вредан живљења, заслужује захвалност – поручио је министар Вулин.

Р. М.

ПРОКУПЉЕ

Чика Столе ушао у други век

Ни четворогодишње заробљеништво у Немачкој, ни све недаће 20. века нису сломиле дух и ведрину Стојана Стојановића (100) из Прокупља који је недавно са породицом и пријатељима у Народном музеју Топлице прославио стоти рођендан.

Рођенданску забаву, каква се не памти у Прокупљу, организовали су му пријатељи из СУБНОР-а, Музеја и локалне самоуправе и, наравно, породица. Уз неизоставну рођенданску свеицицу и тарту, чика Стојан је свима поручио да је рецепт за дуговечан живот мир у породици и физичка активност.

– Почео сам да живим када сам се оженио мојом сада покојном супругом Ружицом. Никада је нисам преварио и свих година ме је њена љубав мотивисала у животу. Поред

тога, важна је физичка активност и умереност у свему – одаје тајну своје дуговечности најстарији Прокупчанин који је 8. октобра ушао у други век живота

Он наглашава да никада у животу није пушио ни пио, а и да је јео све.

– Заробљеништво током Другог светског рата било ми је најтеже због хране, јер смо јели чорбу од кромпира без кромпира. Све остало може да се среди, само ако је човек скроман и реалан – додаје чика Стојан.

Стојан је поборник физичке активности и сваког јутра, чак и рођенданског, шета Хисаром, омиљеним шеталиштем Прокупчана. Како каже овај стогодишњак, најважнија у животу је здрава породица, а све остало може да се надомести.

Ж. Димкић

У НОВОМ КОРИТУ ОДРЖАНА ДЕСЕТА ШИПУРИЈАДА

Рекордан откуп шипурка

На обронцима Старе планине, у селу Ново Корито, одржана је јубиларна десета Шипуријада, манифестација међународног карактера која има за циљ популарисање здраве исхране, заштите животне средине и промоцију народног стваралаштва. Наравно, имала је и такмичарски, ревијални, уметнички и едукативни карактер.

Манифестацију су и ове године организовали Туристичка организација општине Књажевац, Месна заједница Ново Корито, Друштво грађана Шипурак и Атеље Топлица. Званично, скуп је отворио Горан Поповић, помоћник председника општине, а присутне је поздравио и Топлица Игњатовић, идејни творац манифестације.

Директор ТО Књажевац Бобан Марковић и Топлица Игњатовић наглашавају да је циљ овог окупљања оживљавање села и проналажење начина да људи остану у овом крају и ту

привређују. У нетакнутој природи у пограничном појасу са Бугарском шипурака има у изобилју, као и у целом подручју књажевачке општине. У последњих неколико година житељи овог насеља су почели да саде шипурак без бодљи који даје велике приносе, а улагање је само око орања и резања. Ове године је био рекордан откуп шипурака по цени од 45 ди-

нара по килограму. Два месеца (август и септембар) шипурак су брали пензионери и ђаци и добро су зарађивали – од десет хиљада динара па до 50.000 и више.

И ове године мештани су на бројним штандовима у згради Задружног дома изложили разноврсне производе од шипурака, што показује да су прихватили Шипуријаду као важну

привредно-туристичку манифестацију и да су заинтересовани за прераду шипурака у пекмез, сокове, вино, ракију, ликер. Посетиоци су могли да пробају и да купе многобројне производе од шипурака. Представило се и неколико етноудружења из Србије и Бугарске.

Организован је богат културни програм. Награђени су најуспешнији учесници литерарног и ликовног конкурса на тему шипурак. У такмичарском делу учествовали су ученици из свих основних школа и предшколске установе из Књажевца. Одржано је и такмичење у категоријама: најлепши шипурак, најбоља мармелада од шипурака, најоригиналнији рецепт, најлепше уређена тезга.

Један од циљева Шипуријаде јесте подршка незапосленим женама да кроз малу кућну производњу обезбеде пристојне приходе, каже Топлица Игњатовић.

Д. Ђорђевић

КРАЉЕВЦИ БИЛИ ДОМАЋИНИ МАНИФЕСТАЦИЈЕ „ВОЈВОЂАНСКА ТРАДИЦИЈА”

Играли стари и млади

Први пут од оснивања пре годину дана, Културно-уметничко друштво „Краљевци” било је домаћин члановима још шест друштава из Покрајине на манифестацији „Војвођанска традиција”. У ову манифестацију у 2016. години укључено је 11 војвођанских друштава, а њихови представници договорили су се да једном буду домаћини, а шест пута да гостују. Тако су овога пута у Краљевцима, селу у румској општини, били КУД „Бранко Радичевић” из Нових Бановаца, КУД „Боривој Ћирић Туре” из Ривице, АКУД „Прота Светозар Влашковић” из Мошорина, АКУД „Ружини цветићи” из Вилова, КУД „Ратково” и КУД „Змај” из Ирига, а придружили су им се и ветерани из КУД „Жарковац”.

Након дефилеа учесника, игра и песма ориле су се у лепо уређеној сали краљевачког

Дома културе. Ређале су се игре из Пирота, Војводине, Шумадије, Влашке, из Беле Паланке, Лесковца...

Публика је нарочито уживала у наступу младих играча из Вилова и Раткова, а громким аплаузом награђени су и ветерани из Раткова и Жарковца.

– У нашем друштву је 20 ветерана, који заједно играју пола године. Међу нама су и пензионери, који играју једнако добро и са пуно жара – каже Марија Крунић, председница КУД „Жарковац”.

Најстарија међу њима је пензионерка Мирјана Станковић.

– Сада имам 67, а почела сам да играм тек у 58. години. Имала сам доста слободног времена, а изнад свега волим да играм. Пробе имамо једном недељно, добро се забављамо и дружимо – с поносом истиче ова пензионерка.

Поред старијих играча, и млади су били задовољни.

– Било нам је лепо и због тога што смо наступали пред пуном салом. Идем у осми разред, играм шест година, а највише волим игре из Пчиње и Влашке – истакла је Марија Радукић из Мошорина.

Игру на позорници започели су и завршили домаћини из КУД „Краљевци”, који су показали да се и у малом селу могу организовати активности као у великим местима.

– Наше друштво окупља 50 чланова у две групе. Презадовољни смо што је данас овде наступило близу 300 учесника и што смо успели да их угостимо и будемо добри домаћини – поносна је Мирела Пејић, председница краљевачког друштва.

Права журка за домаћине и госте почела је тек по завршетку званичног програма. Сви учесници наставили су да играју у заједничком колу, да се забављају и друже.

Г. Вукашиновић

Лала и јесењи плодови – маскота манифестације

Мини-лудаје за сувенире, а џиновске се такмичиле

ТРИДЕСЕТ ПРВИ „ДАНИ ЛУДАЈЕ” У КИКИНДИ

Цео трг – гостинска соба

Првог викенда октобра у Кикинди су одржани 31. „Дани лудаје”, туристичка и културно-забавна манифестација посвећена бундеви, односно лудаји, како је у овом крају називају. Победничка лудаја одгајивача Душана Јанкова из Чуруга тежила је 415,5 килограма. Апсолутни рекорд свих досадашњих надметања држи Милан Десница који је пре две године тријумфовао однеговавши плод од 507 килограма. Темеринка Ева Пеци освојила је прво место са вргом дугим 273 центиметра, који је, такође, краћи од шампионског из претходних година.

Рекорди џиновских плодова нису оборени, али је зато постигнута највећа посећеност у досадашње три деценије. Процењује

се да је било око 60.000 учесника и посетилаца разноврсних догађања. Нарочито је порастао одзив из иностранства. Само из Румуније преко најближег граничног прелаза у Накову дошло је око 4.700 посетилаца. Бројни гости из суседних држава пристигли су из правца Српске Црње.

Масовност се објашњава делимичним утицајем чињенице да је светковина трајала четири дана уместо ранија три, чиме је увећан садржајни обима приређених програма. Цео трг српских добровољаца у Кикинди био је огромна гостинска соба. На њему је врвело од посетилаца од јутра до касних вечерњих сати када су на концертима публику забављале звезде српске естраде.

Својственост „Дана лудаје” представља богата трпеза традиционалних јела, не само од овог плода, од којег се иначе могу справити специјалитети на стотинак начина. Чувени „Банатски фруштук” први пут је служен два дана узастопно. Јеловник су употпунили и гости из удружења куvara из Хрватске. Они су промовисали медитеранску кухињу. Било је кулинара из Србије који су припремили храну свог поднебља. Асистирали су им ученици средње Економско-трговинске школе, са угоститељског смера.

На пријему код градоначелника Павла Маркова међу званицама су били и представници градова братских са Кикиндом и појединих амбасада у Србији.

С. Завишић

ЛЕСКОВАЧКИ ПЕНЗИОНЕРИ У БЕОГРАДУ

Гостовали на Бежанијској коси

Октобар, месец солидарности са старијим људима, био је испуњен најразличитијим манифестацијама, као што су Олимпијада спорта, здравља и културе трећег доба, Фестивал здравља, изложбе, књижевни сусрети, позоришне представе, сајмови... Од прошле године, тим поводом, почели су да се одржавају сусрети пензионера лесковачког Клуба пријатељства и корисника Дома пензионера Бежанијска коса, из Београда, који ће, по свему судећи, постати традиционални.

Клуб пријатељства ради под окриљем Општинске организације пензионера Лесковца, а зналачки га води председница Клуба Мирослава Добреновић.

Захваљујући талентованим и активним члановима Клуба пријатељства, госпођа Добреновић је осмислила забаван и

Лесковчани подигли расположење станара Дома

инспиративан програм испуњен певањем, глумом, хумором, рецитовањем, фолклорним наступом и модном ревијом. Тај програм Лесковчани су приказали становницима Дома на Бежанијској коси. Посебна вредност целе представе био је препознатљиви лесковачки го-

вор, као и специфични елементи традиције везани за свадбене обичаје и за народну ношњу лесковачког краја. На модној ревији је приказана градска и сеоска ношња уз занимљиве коментаре и стручна објашњења Слађане Рајковић, етнологи Народног музеја у Лесковцу.

Међу члановима Клуба пријатељства посебно се истиче Зоран Михајловић, који пише песме, рецитије, глуми, пева и који је и овом приликом одушевио станаре Дома Бежанијска коса. У његовим песмама пронашли су се сви старији људи, посебно у песмама „Сам” и „Други дом”, које говоре о усамљености старих људи и утехи коју могу пронаћи дружећи се са вршњацима у клубовима пензионера.

Најјачи аплаузи били су ревервисани за певаче, уз које је певала и раздрагана публика, а врхунац је био на самом крају програма када су и гости и домаћини заиграли коло. Једна корисница Дома опростила се од Лесковчана у име домаћина речима: „Чекамо вас и догодине и већ сада се радујемо том сусрету”.

Д. Динић

Свакодневна помоћ и брига о старима

У Сврљигу, општини чије је становништво међу најстаријим у Европи, сваки дан у месецу је дан старих и помоћ локалне самоуправе и институција пружа се редовно током целе године. Кад је реч о старосној структури Сврљига, од 14.000 становника три четвртине је старије од 65 година, што захтева веће ангажовање и више посла за Дом здравља, Центар за социјални рад и Црвени крст. Свакодневно се обилазе старачка домаћинства на обронцима Сврљишких планина, а један број старих лица која су остала сама и болесна већ је смештен у старачке домове у Нишу, Алексинцу и Књажевцу. У разговору већина пензионера истиче да жели здравље и дружење, а плаши се болести.

Поред старости, ту је и немаштина, јер општина Сврљиг спада у ред најсиромашнијих у Србији. Просек зарада је међу најнижим у Републици, и око 4.000 пензионера, тачније 80 одсто њих, прима најниже пензије. Да се живи тешко говори и то да пензије због сиромаштва користи цела породица, синови, унуци, једни су остали без посла, а други су незапослени или се школују. За најсиромашније ради кухиња Црв-

ног крста Сврљиг која припрема 500 оброка дневно. У удаљеним местима до краја године поделиће се хиљаду прехранбених пакета. Поводом Дана старих, од Центра за социјални рад 90 корисника социјалне помоћи и болесна лица добили су по два метра огревног дрвета.

У Дечјој недељи, која се такође обележава у октобру, Удружење пензионера општине Сврљиг – Актив жена и предшколска установа „Полетарац“ организовали су сусрете „Мостови међу генерацијама“. Баке су биле драге гошће малишана предшколске установе и том приликом говориле су о својој младости и том времену које је брзо прохујало. Било је игре, дружења а припремљени су и мали по-

клони за децу. Ово је други сусрет генерација младости и старости. Пензионерке су биле задовољне и срећне када су виделе у каквим условима одрастају најмлађи становници уз улагање значајних средстава у повећање natalитета. У овом вртићу недавно је почео да ради дограђени објекат – јаслице за најмлађе. Сад у предшколској установи нема чекања на место.

Представници пензионерских удружења обишли су и своје колеге и колегинице, однели им поклоне и попричали о минулим годинама. Кажу, лепо сусрети, и треба их организовати бар једном месечно, јер је многим потребна та људска, топла пензионерска реч.

С. Ђорђевић

НАЈСТАРИЈИ ПЕНЗИОНЕР У РГОТИНИ КОД ЗАЈЕЧАРА ПРОСЛАВИО СТОТИ РОЂЕНДАН

Муке од млека до века, а здрав ко дрен

Данило Јаковљевић Грља из зајечарског села Рготина напунио је 30. септембра 100 година, не знајући за болести и – угодан живот. Цео век је радио на њиви с пуно задовољства и радости.

– Мука је то тешка, од млека до једног века, од рођења до данашњег 100. рођендана – овако је Данило Јаковљевић Грља „објаснио“ прохујали век уз допуну да је било и пуно здравља и spokoја.

– Не памтим да сам некад био болестан, сем ситнијих прехлада. Нисам се нешто ни секирао. Једино кад цркне говече или коњ, онда ме мало заболи глава и у души ми буде жао животиње – додаје једва изговарајући и сваког од гостију право гледајући у очи. – Имам два сина, унуке и праунуке, испунио сам живот сељачким радом и не кајем се, поносан сам на децу, на комшије, на цело село. Умео сам да се радујем и провеселим

Рођенданске честитке Данилу Јаковљевићу од колега пензионера

кад затреба, али никад и ништа нисам учио преко мере. Све је било с укусом и без претеривања – подсећа старина грлећи унука Нешу кога воли „највише на свету“.

Од пре годину не чује, то му је, вели, највећа мана. И старост је притисла као камења громада, али о томе неће да размишља.

Сећа се како је цела фамилија по његовој покојној супрузи Грљи добила надимак. Тако и Нешу кад виде у центру села наглас назову „онај Грљин“.

– Наш стогодишњак увек је био активан и вредан. Два пута је био члан управног одбора задруге, одборник у општини рготинској, у руководству тадашњег Социјалистичког савеза. Чим је у 60. години стекао пензију одмах се учланио у удружење пензионера и није било дана да није долазио у наше просторије. Дружио се, био с народом. И данас је частан и примеран – беседио је Шане Којић.

Данило је од пријатеља и својих пензионера и рођака добио пригодне поклоне, „из старта“ је угасио свећице на рођенданској торти, наздравлио уз ракијичу. Слављеник се послужио и тортом, „да се мало заслади“, и тихим, готово нечујним гласом, одговарао на свако питање.

Б. Филиповић

УДРУЖЕЊЕ ПЕНЗИОНЕРА ГРАДА НИША

Седам деценија постојања и рада

Удружење пензионера града Ниша обележило је 10. октобра седамдесет година постојања и рада организације која са око 30.000 чланова спада међу најбројније у Србији. На скупу у Дому војске било је изузетно свечано. Годишњица је била прилика за подсећање на почетке ове организације, давне 1946. године.

– Наше удружење данас има 86 месних одбора, осам повереништава и четири гранска одбора а месне одборе имамо и у свим околним селима – рекао је Мирољуб Станковић, председник Удружења пензионера Ниша и народни посланик у Скупштини Србије. Нагласио је да је најстаријој популацији потребна помоћ за набавку лекова, за зимницу, огрев...

– Ове године смо из сопствених средстава обезбедили помоћ у износу од 2,5 милиона динара и поделили у септембру 5.000 пакета помоћи у храни. Сваког месеца, а посебно у октобру, обилазимо наше чланове у удаљеним селима и оне у граду који живе сами. Више од свих поклона њима значи сазнање да неко на њих мисли – нагласио је Станковић.

Многобројне госте из целе Србије и нишке пензионере поздравио је заменик градоначелника Ниша Милош Банђур који је, између осталог, рекао да је посебно важно спровођење мера за сузбијање сиромаштва старијих лица и да ће град, у оквиру својих надлежности, пружити сваку врсту логистичке подршке и помоћи.

Подршку пензионерима обећао је и председник Скупштине града Ниша Раде

Рајковић истичући да ће град наставити са активношћу, почев од обичних животних ствари, попут постављања клупа у парковима и на шеталиштима, преко субвенција и финансијске помоћи колико је то могуће. То је начин да се одужимо суграђанима који су сада у пензији, а оставили су нам све оно што сада имамо и користимо, истакао је Рајковић.

Нишке пензионере поздравио је и Момо Чолаковић, народни посланик и председник Удружења пензионера Новог Сада. Уз честитку Нишлијама на јубилеју, он је поручио свим пензионерима у Србији да морају

да се изборе да пензија буде уставна категорија, као и да у Уставу мора да се предвиди да су деца дужна да брину о родитељима.

На скупу је говорио и Милован Вучићевић, председник Савеза пензионера југоисточне Србије, који је нагласио да више од 320.000 пензионера прима мање од 15.000 динара. Он је апеловао на јединствен и заједнички наступ у заштити права пензионера.

Поводом седам деценија постојања и рада, Удружење пензионера града Ниша доделило је плакете и захвалнице организацијама и појединцима.

Љ. Глоговац

ГЕРОНТОЛОШКИ ЦЕНТАР КЊАЖЕВАЦ – 35 ГОДИНА РАДА

Највећи успех – задовољни корисници

Геронтолошки центар Књажевац обележио је 19. октобра ове године 35 година постојања и рада. Ова установа за сме-

штај одраслих и старих лица, данас је, по квалитету услуга, једна од десет најбољих у Србији. У њој је смештено 220 љу-

ди о којима брине осамдесетак запослених.

– Данас, када славимо 35 година рада, можда би требало да се хвалимо, да причамо о успесима. Али, наш највећи успех је да су нам корисници мирни, задовољни и спокојни – рекао је на свечаности поводом обележавања јубилеја директор Геронтолошког центра Саша Игњатовић.

Установа која обележава три и по деценије рада свакако је понос не само запослених и руководства, већ и читавог града, нагласио је председник општине Књажевац Милан Ђокић.

– Задовољство је видети да ова установа напредује, развија

се, да је квалитет услуга све бољи. Наш Геронтолошки центар је међу 10 најбољих у Србији, и то не према нашим субјективним оценама, већ по оценама многих независних инспекција, комисија – рекао је Ђокић, наглашавајући да ће локална самоуправа помагати, као и досад, да квалитет услуга буде још бољи.

На свечаности поводом тридесетпетогодишњег јубилеја уручене су захвалнице институцијама са којима Геронтолошки центар успешно сарађује. Јубиларне награде добило је четворо радника, који у овој установи раде од оснивања.

Д. Ђорђевић

Председник Покрајинске владе Игор Мировић, покрајински секретар за спорт и омладину Владимир Батез и Аранка Биндер, помоћница секретара у овом секретаријату, приредили су 5. октобра у Свечаној сали Владе пријем за војвођанске параолимпијце и њихове тренере.

Да подсетимо, на Параолимпијским играма у Бразилу у септембру ове године спортисти из АП Војводине освојили су шест медаља. Стонотенисерка Борислава Перић Ранковић освојила је златну медаљу појединачно и сребрну екипно са Надом Матић, која се из Рија вратила и са бронзаном медаљом у појединачној конкуренцији. Митар Паликућа је освојио бронзу у појединачној мушкој конкуренцији. Са њима је у репрезентацији Србије наступио и Горан Перлић, а пратили су их тренери Лазар Куртеш и Илија Турашиновић и селектор Златко Кеслер. Ласло Шурањи, стрелац пушком, из Рија је донео златну и бронзану медаљу, а стручну подршку му је пружао његов тренер Драган Марковић.

– Ови резултати нас обавезују да више улажемо у вас, јер

За војвођанске спортисте шест одличја

заједно можемо много више и боље – рекао је, између осталог, Игор Мировић и и захвалио параолимпијцима на одличним резултатима.

Владимир Батез је истакао да је ово само наставак изванредних резултата, које су параолимпијци

постизали у протеклим годинама, попут селектора Златка Кеслера који је петоструки освајач параолимпијских медаља. Такође, и он је најавио већу помоћ државе овим спортистима.

– Покушаћемо да у следећем параолимпијском циклусу увр-

стимо још више спортских грана и да имамо још више спортиста на наредним играма. У наредном периоду изградићемо и војвођански тренажни центар на Летенци, а један објекат ће бити резервисан за параолимпијце. Надам се да ће то заживети до наредних Параолимпијских игара у Токију – рекао је Батез.

У име спортиста са инвалидитетом Борислава Перић Ранковић захвалила је на свечаном пријему, али и на помоћи коју су спортистима са инвалидитетом пружили сви нивои власти, од градова и општина, преко покрајинског до републичког нивоа, као и бројни привредни субјекти, да се што боље припреме за Параолимпијаду у Рију. Параолимпијци су уручили Игору Мировићу и Владимиру Батезу мајице из Рија са својим потписима, а најавили су да ће се трудити да са наредне параолимпијаде врате са још више медаља.

М. Мектеровић

СМОТРА ХОРОВА УДРУЖЕЊА ПЕНЗИОНЕРА ВОЈВОДИНЕ

Карловци – домаћин натпевавања

Тринаеста Смотра хорова удружења пензионера Војводине, у организацији Општинског удружења пензионера Сремски Карловци, одржана је недавно у хотелу „Дунав“ у Сремским Карловцима.

Смотри су присуствовали Милан Ненадић, председник Савеза пензионера Војводине, Мирјана Шолаја, начелница Општинске управе општине Сремски Карловци, представници удружења пензионера из Војводине, као и гости пензионери из Земуна и Борова.

Стеван Петровић, председник ОУП Сремски Карловци, истакао је да је на смотри учествовало 15 хорова из Војводине, као и хорови из Лесковца и

Ниша, укупно 530 учесника и гостију.

Милан Ненадић је поздравио све учеснике и госте, а затим је и службено отворио 13. Смотру хорова удружења пензионера Војводине.

Први је наступио хор домаћина пензионера из Сремских Карловаца „Карловачка јесен“, са песмом „Ој, Карловци моји“, а затим су наступили и остали хорови.

Мешовити хор КУД пензионера града Новог Сада наступио је први пут на једној оваквој смотри, и под диригентском палицом Ане Темишановић извео песме „Шумадија“, „Под сунцем Србије“ и „Ај, мене мајка једну има“.

Камерни женски и мешовити хор КУД пензионера „Исидор Бајић“ из Новог Сада наступили су под диригентском палицом Јована Травице и извели три песме из свог репертоара.

Иако смотра није била такмичарског карактера, јер су уче-

сници дошли првенствено да се забаве и друже, сви чланови хорова су дали све од себе да се што боље представе.

Након завршетка смотре, учесници и гости су наставили дружење уз пригодну вечеру.

Д. Корач

ГРАНИЦЕ ДУГОВЕЧНОСТИ

Црта на сто петнаест

Људски век не може да се продужава у недоглед, тврде стручњаци, наводећи да је лимит достигнут још пре две деценије

Уместо ракијских шољица од чистог сребра, традиционалног поклона владе у Токију грађанима који су напунили столеће живота, јапански стогодишњаки су ове године морали да се помире са скромнијим даром.

Посудице за национално пиће саке, уручене слављеницима на Дан поштовања старијих, 15. септембра, биле су од јевтинијег материјала и само посребрене. А мало је фалило да не добију ни то, већ плакету или писмо или нешто тако пригодно о чему су у владиним министарствима већ неколико година назад озбиљно размишљали не би ли се смањили трошкови.

Пре више од пола века, 1963. године, када је у Јапану уведена ова пракса са жељом да се исказе посебан респект најстаријим суграђанима, није било потребе за рестриктивном рачуницом. Сребро су тада примила 153 слављеника, колико је стогодишњака избројано у целој земљи.

Списак прималаца 2016. садржао је 31.747 имена (пораств од 4,5 одсто у поређењу са 2015), а једна сребрна шољица стаје 7.600 јена или 64 америчка долара. Збирно, то би изнело више од два милиона долара. Превише чак и за један Јапан. Избором легуре мањег квалитета издатак је преполовљен. Питање је шта ће у будућности бити са овим лепим обичајем, али извесно је да ће аргументи у прилог даљих уштеда само јачати.

Јапан је земља са највишим нивоом очекиваног животног века, за мушкарце је то 80, а за жене 87 година, четвртина становника старија је од 65, а старијих од сто година, рачунајући и овогодишње јубиларце, има 65.000.

Поред Јапана, Велика Британија, Француска и Сједињене Државе су земље са импресивним бројем стогодишњака и суперстогодишњака (старијих од 110). Француска чак може да се похвали да је на њеном тлу рођена и живела Жана Калман, „најстарија особа која је икад постојала“ (како је описује лист „Гардијан“), чији је век трајао 122 године, а умрла је 1997.

Насупрот претпостављеној логици да општи тренд дуговечности, уз овакав изузетан пример, представља модел сагледиве будућности и да ће линија продужавања

Јединствен случај:
Жана Калман

живота ићи у недоглед, чињенице су другачије.

Према тврдњама научника, старосни рекорд Жане Калман је непоновљив. Људски век достиже највише око 115 година и не прелази тај ниво. То је плафон, горња граница, апсолутно је немогуће ићи преко тога.

„Било би потребно десет хиљада светова попут нашег да би се појавио неко ко би живео 125 година“, сликовито описује изузетност случаја професор Јан де Вијг, руководилац катедре генетике на њујоршком колеџу „Алберт Ајнштајн“ и аутор студије о дومتима људског трајања. Налази су објављени почетком октобра у часопису „Нејчер“.

Изуучавајући податке о смртности из џиновског популационог регистра којим је обухваћена 41 земља, плод заједничког пројекта немачких и америчких истраживача, а напореде анализирајући бројке везане за јапанске, британске, француске и америчке (супер)стогодишњаке, Де Вијг је дошао до закључака који су уздрмали досадашње преовлађујуће уверење.

Од краја 19. века очекивани људски век је растао. За оног ко је дошао на свет 1900. у развијеној земљи Европе или Америке, могло се претпоставити да ће доживети педесету, а беба рођена данас требало би да има пред собом живот дуг 81 годину.

До распона од више од 30 година дошло је поступно, из године у годину захваљујући у великој мери побољшању хигијенских и здравствених услова, вакцинацији, проналаску антибиотика, искорењивању појединих болести.

Заједно са продужењем просечног века, кривуља је ишла нагоре и код максимал-

не дужине живота. Поготово је интензивно било померање у периоду између 1970. и 1990. Али, онда је уочена разлика. Код најстаријих старијих (старијих од сто) с временом је дошло до успоравања, а средином деведесетих година 20. века до стагнације, па и благог пада.

Тако је и остало. Максималне године забележене пре две деценије непромењене су до данашњих дана и изнивелисане су на око 115. Као да је то коначни ниво, тачка исцрпљења биолошког и физиолошког потенцијала људског организма. Холандска научница Хене Холстег са Слободног универзитета у Амстердаму то је назвала „зидом смртности који модерна медицина није у стању да превазиђе“.

„Први пут у историји били смо у могућности да видимо и установимо да постоји граница максималне дужине живота и да се она креће око 115 година“, потврдио је професор Де Вијг, бележи Би-Би-Си.

Очекивано, међу његовим колегама има доста оних са другачијим гледиштем. Професорка Линда Партриц, директорка Института за здраво старење Универзитетског колеџа у Лондону, слаже се да је логично да границе морају да постоје, али да се студија бави само оним што је било, али не и оним шта ће бити.

Истина је, стогодишњаки којима се истраживање бавило одрастали су у околностима неупоредивим са данашњим, па је потпуно неизвесно како ће се услови у којима стасавају данашње генерације одразити на њихову будућност и дужину живота и, можда најважније, на квалитет.

А године као бројеви и не значе много. Уосталом, да ли би ико пожелело да добади до 122?

Д. Драгић

ИЗБОРИ ЗА ПРЕДСЕДНИКА АМЕРИКЕ

Године су важне, али нису битне

Американци
8. новембра бирају
између два најстарија
председничка
кандидата у својој
историји

Како каже да радни век треба да се заврши са 65 или 67 година, што је у свету данас преовлађујућа граница за одлазак у пензију, када би требало да престану све професионалне бригае и да главни задатак постане – како остати у најлепшој успоници мени унуцима.

У Америци, најмоћнијој економској и војној сили света, на конкурс за председника – посао који по оптерећености и подраумевајућем стресу нема упоредивог – у најужем избору су једна бака од 69 година и један дека од 70 лета.

Хилари Клинтон и Доналд Трамп – о њима је реч – победили су у прелиминарним изборима своје партијске ривале и 8. новембра амерички бирачи ће одлучивати ко ће од њих двоје ући у Белу кућу.

Ко год да уђе, ући ће у историју: постаће бар животно најискуснији лидер у историји нације у којој се председници, готово на истоветан начин, бирају још од 1789. Хилари Клинтон би уз то могла да постане и прва америчка председница, док би Трамп, ако победи, постао најстарији амерички председник (седамдесети рођендан је прославио прошлог јуна).

Пре њих, титулу најстаријег председника САД носио је Роналд Реган, који је кад је преузео

председничку дужност имао тек нешто мање од 70. Питање његових година било је актуелно у његовој кампањи против млађег кандидата Демократске партије Џимија Картера (тада 56) а поготово у борби за други мандат, 1984, када је у дебати са изабраником демократа, Волтером Мондејлом, изјавио да неће „у политичке сврхе експлоатисати неискуство и младост свог противника“.

Од осамдесетих година прошлог века просечан животни век је, истина, знатно продужен, али је неоспорна чињеница да су у овом изборном циклусу за америчког председника, за разлику од неколико претходних, „неискуство и младост“ гурнути у други план.

Што опет не значи да су оба кандидата политички ветерани: иако је најстарији, Доналд Трамп је политичар почетник, што, у комбинацији са његовим карактером и, како констатују медији, ароганцијом и самољубљем, изазива разложне страхове какав ће бити председник ако то заиста постане.

С друге стране, Хилари Клинтон има дуг политички стаж, али није баш широко популарна политичарка: по многим она је симбол свега лошег у америчком политичком систему: спрече великог бизниса и политике (и пратеће корупције), део је естаблишмента који је земљу гурнуо у моралну кризу из које се тешко опоравља.

Ни она ни Трамп додуше не показују симптоме типичне за оне који улазе у завршне деценије живота: пре свега нису седоко-

си и физички изгледају веома спремно (епизода са онесвешћивањем Клинтонове на једној комеморацији већ је заборављена епизода).

Она је плавуша, али њена фризура је аматерски рад у поређењу са Трамповом, где је „свака длака на месту“ (свакога дана на истом). Према једном новинарском истраживању, реч је о комбинацији његове природне и усађене му косе, чије је постављање коштало 60.000 долара, а за месечно одржавање је потребно 3.000.

У сваком случају, ови избори су у упадљивом контрасту са онима из 2008, када је тада сасвим младолуки и полетан Барак Обама постао први црни председник САД, са само 47 година и пет месеци живота.

Ипак, рекорд најмлађег председника држи Џон Кенеди, који је у моменту усељења у Белу кућу имао само 43 године и осам месеци. Нажалост, постао је и најмлађи бивши председник, када је са 46 година и шест месеци постао жртва атентата.

У просеку, 44 досадашња председника на дужност су ступала са 54 године и три месеца, што је можда најбоља комбинација зрелости и искуства. И на једном и на другом се иначе инсистира и у америчком уставу: један од услова да се неко кандидује за овај положај јесте и најмање 35 година живота.

Међу светским лидерима данас је иначе најмлађи председник Северне Кореје Ким Џонг Ун (рођен је у јануару 1983), чија је званична титула „врховни лидер“, а најстарији је председник Зимбабвеа

Роберт Мугабе, који је прошлог фебруара навршио 92 године. И који, наравно, не помишља да се повуче. На власти је иначе пуних 35 година и следећи изборни изазов га очекује тек 2018.

Међу доајенима у редовима светских шефова држава, титуларних или стварних, јесте и британска краљица Елизабета, која је прошлог априла прославила 89. рођендан. Краљица је такође рекордно дуго, још од 1952, а њен син, престолонаследник принц Чарлс по свој прилици неће доћи на ред: у новембру ће ући у 68. годину – има, дакле, све квалификације за пензионера, поготово што се већ увелико спекулише да ће, кад му мајка или абдицира или заврши животни век, престо препустити свом сину, принцу Вилијему.

„Пензионерске“ године нису, дакле, препрека за политичке амбиције и преузимање државног кормила у руке. Уосталом, Клинтонској предвиђају да ће поживети још 19 година, што је више него довољно и за два мандата, док се Трампу прогнозирају две године мање.

Посао у Белој кући јесте исцрпљујући, али њеном домаћину је, ако му затреба, на располагању најбоља медицинска нега данас на свету. Не потврђују ли то, уосталом, и два бивша америчка председника: Џими Картер и Џорџ Буш старији који данас имају по 92 године, док је Бил Клинтон, који би у Белу кућу могао да се врати у јединственој улози „првог господина“, у поређењу са њима прави младић: има тек 70.

М. Бекин

СУСРЕТИ ПЕНЗИОНЕРА У МЕРОШИНИ

Окупила се трећина Србије

Традиционални сусрети пензионера три округа, Нишавског, Топличког и Пиротског, одржани су крајем септембра у општини Меровина, удаљеној двадесетак километара од Ниша. Били су то 35. сусрети на којима је учествовало више од три стотине пензионера међу којима први пут и представници Пчињског и Јабланичког округа. Као и претходних година, и сусрети у Меровини били су прилика за дружење, али и за разговор о активностима на побољшању стандарда најстарије популације.

Домаћин скупа Томислав Стевановић, председник Удружења пензионера општине Меровина, пожелио је добродошлицу гостима са жељом да се осећају пријатно и – као код куће. Стевановић је поручио да пензионери морају активно да учествују у стварању услова за побољшање свог социјалног статуса и да од тога нема одустајања. Председница општине Меровина др Соња Стајић надахнута и топло је говорила о најстаријим грађанима наглашавајући да је за Меровину посебна част јер се на малом простору окупила готово трећина Србије.

– Пензионери су важан фактор у развоју и васпитању деце. Они су стуб породице, не само у материјалном смислу, већ и

због животног искуства и хајде да заједно дамо допринос да свима буде боље. Задатак млађих је да стварају услове за просперитет а вас старијих да живите дуже да бисте могли да помогнете младима да постану добри људи – рекла је др Соња Стајић и измамила громогласни аплауз присутних у препуној великој сали библиотеке у Дому културе.

Из новоформираног Савеза удружења пензионера југои-

сточне Србије присутнима се обратио први човек тог савеза, Милован Вучићевић, наглашавајући да је циљ да у наредном периоду буде што мање разлога за препознатљиву реченицу, „што јужније, то тужније“. Предстоји нам тежак задатак на побољшању материјалног статуса пре свега оних чије су пензије мање од петнаест хиљада динара. Таквих је скоро 380.000 и кад се то има у виду сувишно је говорити о пристојном стандарду

најстарије популације, рекао је Вичићевић.

Да сусрети у Меровини протекну у лепој атмосфери, осим добрих домаћина, допринео је и изузетно леп, сунчан дан, затим дружење уз музику и заједнички ручак. Иначе, домаћин наредних, 36. сусрета је општина Сврљиг. Уз пригодну здравницу, „штафету“ је примио Миленко Петровић, председник сврљшког Удружења пензионера.

Љ. Глоговац

УДРУЖЕЊЕ ПЕНЗИОНЕРА ОПШТИНЕ ЋИЋЕВАЦ ЈЕДНО ОД НАЈАКТИВНИЈИХ У СРБИЈИ

Више чланова него пензионера у општини

Удружење пензионера општине Ћићевац једино је удружење у Србији које има већи број чланова него пензионера у општини и једно је од најактивнијих у земљи. Пензионера има 2.080, а чланова више од 2.600. У удружење су, поред Ћићевчана, учлањени и пензионери из Ражња, Варварина, Крушевца, Крагујевца, Ниша, Параћина, Бео-

града, Панчева и других места.

– Нудимо бројне погодности за наше чланове. Чланарина је један до четири одсто висине пензије, а просечно на нивоу удружења 530 динара месечно. Чланови добијају бескаматне позајмице до 40.000 динара на 12 месечних рата, односно 24 полумесечне. Снабдевамо их намирницама и угљем (на 12 месечних ра-

Миомир Вујић

та), а за огревно дрво дајемо новчане позајмице па они сами купују. Исплаћујемо посмртнине до четири пензије, у просеку око

60.000 динара, а највећа сума коју смо исплатили била је 190.000 – каже Миомир Вујић, председник Удружења пензионера Ћићевца од 1993. године, који је уједно и председник Округног одбора Савеза пензионера Расинског округа и члан Надзорног одбора Удружења пензионера Србије.

Прошле године промет на рачуну овог удружења износио је 13 ми-

лиона динара, а са свим овим набавкама око 60 милиона динара. Удружење је организовало бројне излете и посете разним манифестацијама, обезбеђује бесповратну помоћ најсиромашнијим пензионерима, бесплатно су поделили 180 пакета намирница, а поплавленима у Појатама испоручили намирнице у висини од 240.000 динара. **Ж. М.**

На Дан пензионера Аранђеловца 19. септембра Удружење је свечано обележило значајан јубилеј – 70 година континуираног постојања и рада. Свечаној седници присуствовали су Василије Белобрковић, заменик председника пензионера Србије, представници Фонда ПИО, локалне самоуправе, удружења пензионера Шумадијског округа, града Београда, бројни гости и сарадници. Љубиша Гајић, председник Удружења пензионера општине Аранђеловац, истакнутим активистима и сарадничким организацијама уручио је повеље и захвалнице за допринос афирмацији и успешном раду Удружења. Прослављена је и крсна слава посвећена Светом архангелу Михаилу.

На територији општине Аранђеловац живи више од 11.000 пензионера. У 18 сеоских и четири градске месне заједнице преко месних одбора у Удружење је учлањено 3.000 најстаријих суграђана, којима се на име чланарине одбија симболичних 50 динара месечно. У Удружењу раде број-

Деценије неговања заједништва

не секције а посебно је активна спортска секција која из године у годину на Олимпијади трећег доба постиже запажене резултате. Формиран је и Књижевни клуб који се може похвалити издавањем две књиге поезије

и прозе под покровитељством Удружења.

Хор и певачка група успешно наступају на свим дружењима и свечаностима. Традиционално за све празнике организују изложбе ликовних радова и дома-

ће радности. Ту су и чести излети по Србији.

Неговање заједништва је посебна брига Удружења које већ годинама организује заједничко обележавање рођендана својих чланова. Посебно треба истаћи да Удружење редовно организује хуманитарне акције за болесне и социјално угрожене и посећује старачка домаћинства. Пензионерима са најнижим пензијама Удружење обезбеђује бесплатне пакете са основним животним намирницама, бескаматне позајмице, кредитирање за куповину животних намирница, огрева и др.

Лекарски прегледи и стручна предавања, мерење крвног притиска и одређивање шећера у крви, редовно се обављају у просторијама Удружења.

Члановима је омогућено да похађају обуку за рад на рачунарима и коришћење интернета.

Све ове активности забележене су у првој монографији „Пензионерима с поштовањем“ коју је штампало Удружење поводом значајног јубилеја, седам деценија континуираног постојања и рада.

Н. Ђорђевић Матијевић

АЛЕКСИНАЦ

Захвалнице за јубилеј удружења пензионера

Удружење пензионера општине Алексинац пригодном свечаношћу обележило је значајан јубилеј – седам деценија постојања и рада. Удружење које је основано одмах после ослобођења, 1946. године, већ у првој години постојања укључило се у обнову ратом разрушене земље, али и у решавање социјалних проблема којих је у то време било превише.

– Како су године пролазиле, тако је и удружење полако али сигурно радило на стварању бољих услова за живот пензионера, као и на omasовљавању и месних организација у насељима. Данас у 43 месне организације Удружење пензионера окупља око 4.000 чланова. Стални задатак је пријем нових чланова и формирање организација у свим насељима у којима постоји интересовање пензионера – нагласио је председник Удружења Славољуб Денић.

У знак захвалности за добру сарадњу, најзаслужнијим организацијама и појединцима уручене су захвалнице. Свечаности су присуствовали бројни гости, међу

којима су били и представници локалне самоуправе и пензионерских организација из овог дела Србије.

С. Илић

Савремени плес пензионерки из Темишвара

КИКИНДА

Румуни пети пут на „Данима лудаје“

Асоцијација сениора из Темишвара са 52 члана по пети пут је наступила у програму аматерских састава на „Данима лудаје“ у Кикинди. Они су са својим домаћинима, члановима КУД пензионера „Сунчана јесен“, представили на овој туристичкој манифестацији мелос Румуније и интерпретацију два модерна плеса.

Дружење је настављено у Дому пензионера, такође у ведром расположењу. Том догађају присуствовало је више од стотину ветерана рада.

С. З.

СМЕДЕРЕВСКА ПАЛАНКА

Излет за активисте

Руководство Општинске организације пензионера Смедеревске Паланке недавно је наградило своје активисте и председнике месних одбора пензионера једнодневним излетом. Излет је организован до Буковичке бање у Аранђеловцу, где су људи трећег доба из града на Јасеници обишли Орашац, Марићевића јаругу, пећину Рисовачу...

Заједнички ручак и дружење уз хармонику, песму и покоје колце организован је на Букуљи, а овај једнодневни излет остаће свима у лепом сећању.

Сл. К.

БОР

Бројна такмичења

Општински савез инвалида рада у Бору учествовао је на такмичењу спортских секција борског региона одржаном недавно у Кладову.

– Том приликом у такмичењу у пикаду освојили смо треће место, као и у шаховском надметању. У октобру смо учествовали на културним манифестацијама у Зајечару – каже председница Актива жена инвалида рада Бор Лидија Тодоровић.

Л. Т.

РОАНДА

Активни ветерани

Удружење пензионера из Роанде код Свилајнца основано је 3. марта 2013. године. За првог председника Удружења изабран је Глигорије Марковић Гора (75), француски пензионер, легендарни голман ФК „Јединство“ Роанда. Удружење броји 52 члана а у центру села, код Дома културе, има своју просторију – клуб пензионера.

Простор од 45 квадрата са великом терасом омогућава пријатан боравак пензионерима. У клубу се служе безалкохолна пића, кафа и чај, а корисници могу да се друже, да играју шах, домине и таблић. Простор користи и Шаховски клуб „Јединство“ Роанда за такмичење у Другој лиги Поморавског округа.

Удружење пензионера је веома активно у организовању путовања по Србији. До сада су посетили Смедерево, Александровац, Тополу, Београд, Криви Вир на „Дан божура“, а недавно су обишли Нишку тврђаву и Ћеле-кулу, Нишку бању и Сокобању.

Б. Ж.

БЕОГРАД

Дружења пензионисаних просветара

Удружење пензионисаних просветних радника Београда формирано је 1992. године и броји 162 члана.

– Организујемо излете и дружења у Дому Војске Србије, а редовно обележавамо значајне датуме попут 8. новембра, Дана просветних радника, Светог Саве... Заједно смо и на трећи дан Васкрса – каже мр Верица Ракоњац Павловић, председница овог удружења (на слици).

Београдски просветари у пензији од маја крећу на бројне излете. Видовдан обележавају на Дунаву у Земуну, свако дружење је уз музику, а имају и организоване посете позориштама и ликовним изложбама у главном граду. За све чланове Удружења Пета београдска гимназија бесплатно даје представе које спремају њени бивши и садашњи ђаци.

Ж. М.

СВРЉИГ

Пет година рада

Удружење пензионера „Дервен“ у Сврљигу пригодним програмом и богатом трпезом обележило је пет година постојања и рада. Била је то и прилика да се наброје многобројне активности близу 200 чланова, каже Боривоје Стевановић, председник удружења. Овде се свакодневно роди нова активност, а многе се планирају и дуже. Најлепше је дружење у клубу уз домине, шах, кафу, сок и лепе пензионерске приче о здрављу, рекреацији, социјали, набавкама, путовањима. Чланице удружења баве се ручним радовима које излажу на многим манифестацијама широм Србије.

С. Ђ.

Освећење славског жита и хлеба
ЉУБОВИЈА

Слава љубовијских пензионера

У свом клубу у Љубовији 14. октобра пензионери су скромно прославили крсну славу, Покров пресвете Богородице. Славско жито и хлеб освештао је протојереј ставрофор Драган Секулић, а придружили су му се пензионери Ковиљка Игњатовић и Миласав Ђокић, затим Милован Ковачевић, председник општине Љубовија, и Душко Марковић, заменик председника општине Љубовија.

Уследио је славски ручак за више од 80 пензионера из Љубовије и суседних градова и тридесетак гостију из Удружења пензионера Омољице у Банату, са којим су се љубовијски пензионери братимили пре две године. Домаћин славе био је Миласав Ђокић, председник Удружења пензионера у Љубовији.

Удружење пензионера у Љубовији 14. октобра 2016. године било је домаћин и дружења пензионера из 14 градова западне Србије, као и из Бијељине и Братунца – Република Српска. Учествовало је више од 400 пензионера.

Сви гости су потврдили да су мештани Љубовије срдачни и добри домаћини. Поред ручка, за учеснике је ангажован и оркестар који је добром музиком и песмом зналачки увећао расположење присутних пензионера. Играло се и веселило до касних вечерњих сати.

М. М.

ГЦ МАТАРУШКА БАЊА

Стална брига о немоћнима

Геронтолошки центар у Матарушкој Бањи може да прими 252 корисника, а тренутно је скоро пун. Највеће интересовање је за смештај лица која су потпуно зависна од медицинских радника овог центра.

Будући да су особе које први пут кроче у овакав простор често тужне па и уплакане због промене средине и осећаја одбачености, особље ГЦ им је организовало окупациону и радну терапију. Предвиђени период за адаптацију корисника износи три месеца, мада често потраје и знатно дуже.

Услови живота у дому у Матарушкој Бањи су више него коректни, као и рад медицинског тима, што корисницима омогућава лагоднији боравак и лакше навикавање на нове животне околности.

И. Ш.

ГЦ „СРЕМ“

Румљани у Јагодини

Корисници Геронтолошког центра „Срем“ били су недавно на излету у Јагодини, где су обишли Зоолошки врт и Музеј воштаних фигура, којим су били фасцинирани. Близу педесет корисника и запослених у румској установи посетили су тога дана и Геронтолошки центар у Јагодини, где им је приређен ручак.

Г. В.

Свеукупни победници

Министар Удовичић на отварању Олимпијаде

ДЕВЕТА ОЛИМПИЈАДА СПОРТА, ЗДРАВЉА И КУЛТУРЕ ТРЕЋЕГ ДОБА

Најважније – победити себе

Овогодишња Олимпијада имала је 1.270 учесника, од којих више од 1.000 такмичара у спортским дисциплинама (штафети у брзом ходању, фудбалу – „извођењу“ пенала, кошарци – слободним бацањима, стрељаштву, пикаду, шаху и риболову), сврстаних у 208 екипа. Учествовало је више од 60 књижевних стваралаца и сликара у оквиру Олимпијског сусрета писаца и Сликарске колоније, и скоро сто извођача културно-уметничког програма (КУД „Врњачки вез“ и КУД „Хлеб живота“). Педесетак ђака првака обележило је почетак школске године у „својој“ трци „На слово, на слово...“ у оквиру међугенерациске сарадње. Здравствене трибине и „Базар здравља“ реализовало је 20 едукатора, док је стотинак волонтера – међу којима су организатори, судије, контролори, обрађивачи резултата, чланови техничких екипа за обезбеђење реквизита, озвучавања, помагане мање покретнима и хендикепиранима... омогућило да и ова Олимпијада протекне у најбољем реду и без проблема.

Олимпијаду су подржали Министарство за омладину и спорт, Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Спортски савез Србије, Олимпијски комитет Србије, Амбасада САД, многобројни приватни спонзори.

На Олимпијади су учествовали и представници екипе Савеза дистрофичара, Савеза паралигичара и квадриплегичара, Савеза глувих и наглувих и Са-

Организациони одбор

веза слепих и слабовидих. Било је и учесника из иностранства: три екипе из Шведске и две екипе из САД.

Олимпијаду је отворио министар за омладину и спорт Вања Удовичић, који је био и њен покровитељ. Осим њега на свечаном отварању говорили су још и Бобан Ђуровић, градоначелник Врњачке Бање, Ђуро Перић, председник Савеза пензионера Србије који је оснивач Покрета трећег доба, и Ваца Белобрковић, председник Организационог одбора Олимпијаде. Отварању је присуствовао и државни секретар Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Негован Станковић, као и секретар амбасаде Републике Словачке, Михаел Крустик. Спортски промотор олимпијских такмичења, прослављени џудиста Вук Рашовић, освајач 76 медаља на светским и европским шампионатима у свом спорту, пружао је током

четири дана подршку такмичарима скоро свих дисциплина. Увече је био у центру пажње док је износио своје утиске и сећања, при чему је примером показивао да године нису препрека за бављење спортом, наводећи да је пре само неколико дана пре почетка скупа у Врњачкој Бањи, у својој 77. години, освојио златну медаљу у апсолутној категорији на међународном такмичењу у Прагу.

Почасни гост Олимпијаде био је Немања Димитријевић, освајач бронзане медаље у бацању копља на Параолимпијским играма у Рију 2016. Он је заједно са Зораном Мићовићем, председником Параолимпијског комитета Србије, на завршној вечери поздравио присутне у препуној Конгресној сали хотела „Звезда“, у којој су се до дубоко у ноћ прослављали пехари, медаље, дипломе, договарали сусрети током године, размењивали бројеви телефона, мејлови...

Свеукупни победник Девете Олимпијаде након збрајања освојених бодова у свим дисциплинама (осим риболова у коме је било само појединачно такмичење) јесте екипа Удружења пензионера општине Пријепоље са 84 бода, друго место освојили су такмичари Удружења пензионера Савезног МУП-а са 78 бодова, док је треће место припало Клубу за одрасла и стара лица из Панчева – II екипа са 75 бодова.

Одиграна је и симултанка са велемајстором Душаном Рајковићем на 20 табли, у којој је велемајстор победио са 16:4 (12 победа и осам ремија).

Олимпијада трећег доба још једном је показала да је у спорту најважније победити себе, управо онако како кажу и стихови њене званичне химне: „Победи себе, друге ћеш лако, можеш и мораш, што може свако, победи себе, сутра и сада, ово је твоја Олимпијада...“

**Петар Марш
В. А.**

Споразум са Русијом још није потписан

? М. Ј., Ниш: Да ли Србија има уговор са Русијом о регулисању стажа оствареног у овој земљи? Радио сам шест година у Русији, а остали део стажа је остварен у Србији, па ме занима да ли имам право на део пензије и из ове земље.

Одговор: Република Србија још нема потписан споразум о социјалном осигурању са Руском Федерацијом. Почетком ове године почели су преговори надлежних органа Републике Србије и Руске Федерације

за закључивање споразума између две земље о социјалној сигурности којим се уређују питања признавања радног стажа, здравственог осигурања, исплате пензија и других давања.

Право на рефундирање новца

? Љ. Л., Крагујевац: У пензији сам већ пет година, али су ми тек недавно признате четири године стажа оствареног у Хрватској. Добила сам решење за пензију и за тај период. Да ли имам право на рефундирање новца за период од када сам стекла право на пензију до данас?

Одговор: Свака држава исплаћује део пензије сразмерно стажу и зарадама које је осигураник остварио у тим државама. Будући да се питање односи на стаж осигурања стечен у Републици Хрватској, по њиховим законским прописима, питање би требало поставити хрватском носиоцу социјалног осигурања који је надлежан за исплату дела хрватске пензије.

Новчана накнада за телесно оштећење

? М. Љ., Ђуприја: Због болести ми је ампутирана нога и примам туђу негу и помоћ и породичну пензију. Да ли имам право на новчану накнаду за телесно оштећење?

Одговор: Право на новчану накнаду за телесно оштећење може се остварити за случај телесног оштећења проузрокованог повредом на раду или професионалном болешћу и ако телесно оштећење износи најмање 30 одсто. Право на новчану накнаду за телесно оштећење не може се остварити ако је телесно оштећење настало као последица болести или је проузроковано повредом ван рада.

Уплата недостајућих доприноса

? В. М., Ужице: Напунила сам прописане године стажа и поднела захтев за пензију. Константовано је да ми фирма није уплатила доприносе за две године. Предузеће је сада у стечају. Шта ја да радим, да ли је могуће да сама уплатим недостајуће доприносе и колико би то износило?

Одговор: Уплата доприноса за ПИО је трајна обавеза послодавца. С обзиром на то да је фирма у којој сте радили у том периоду за који вам недостаје стаж осигурања сада у стечају, требало би да се обратите стечајном управнику у вези са неуплаћеним доприносима. Осигураник може сам да плати доприносе за ПИО за периоде кад је био у радном

односу, тј. у осигурању, а за које му послодавац није уплатио доприносе, и то само ако је тај период осигурања неопходан за испуњавање услова за пензију. Осигураник може да уплати доприносе након покренутог поступка за остваривање права на пензију, о чему ће добити додатне информације од надлежног референта који води поступак.

ВИ ПИТАТЕ „ГЛАС ОСИГУРАНИКА“ ОДГОВАРА

Посебан стаж и висина пензије

? М. У., Горњи Милановац: У радном сам односу у Републици Србији, право на старосну пензију ћу остварити 2018. године, са 65 година живота. Имам пет година стажа осигурања у Хрватској, а у Босни и Херцеговини, односно у Републици Српској 10 и по година. Када напуним 65 година живота у Србији ћу имати нешто више од 19 година стажа осигурања. Пошто имам и посебан стаж у Републици Српској, моје питање гласи: у ком смислу би овај стаж могао утицати на износ пензије при њеном израчунавању, да ли ће ми увећати или умањити пензију.

Одговор: Свака држава исплаћује део пензије сразмерно стажу и зарадама које је осигураник остварио у тим државама. С обзиром да се питање односи на део посебног стажа осигурања који је признат у Босни и Херцеговини и Републици Српској, питање би требало поставити њиховом органу социјалног осигурања који је надлежан за одлучивање о праву и обрачун висине пензије, за стаж осигурања остварен на њиховој територији, по њиховим законским прописима.

Право инвалидских војних пензионера на запослење

? С. П., Београд: Да ли инвалидски војни пензионери могу да отворе сопствену фирму, а да не крше било који закон, тј. да ли при том губе право на војну инвалидску пензију и има ли каквих ограничења?

Одговор: Корисник инвалидске пензије остварене по основу потпуног губитка способности за професионалну војну службу, може поново да се запосли, да обавља самосталну или пољопривредну делатност, тј. може поново бити у осигурању без икаквих ограничења, али нема право на поновно одређивање пензије по основу доприноса уплаћиваних по накнадном осигурању. То значи да му се због поновног запослења или обављања самосталне делатности не може обуставити исплата војне инвалидске пензије, нити корисник може бити позван на контролни преглед пред органима вештачења

Увећани стаж осигурања само за ефективни рад

? Н. Т., Крагујевац: Радим у МУП-у Србије. У периоду од 2011. до 2014. године послодавац ме је удаљио с посла због вођења дисциплинског поступка. Враћен сам на рад, односно дисциплински поступак је обустављен због застаривања. Обраћао сам се послодавцу да ми призна стаж са увећаним трајањем, али сам добио одговор да немам права на то, јер нисам био у радном односу. Да ли је то тачно, с обзиром на то да до прекидања радног односа није дошло мојом кривицом?

Одговор: Чланом 54, став 2 Закона о пензијском и инвалидском осигурању прописано је да се стаж осигурања увећава само за време које је ефективно проведено на раду. У овој ситуацији, не постоји могућност утврђивања стажа осигурања који се рачуна са увећаним трајањем, јер у наведеном периоду, у току вођења дисциплинског поступка, нисте ефективно проводили време на раду.

СКАНДИНАВКА

АУТОР: ЈОВИЧИЋ	ИЗРАДА ЛЕКСИКОНА	ЈЕДАН ХЕМИЈСКИ ЕЛЕМЕНТ	МЕШОВИТО ТРГОВИН. ПРЕДУЗЕЋЕ (СКР.)	РЕКА У ИТАЛИЈИ	ЈЕЗЕРО У ФИНСКОЈ	ПРОЗОРСКИ ОТВОР	НЕШКОЛО- ВАНОСТ
УКРАСНА ЛАМПА							
СТАНОВНИЦЕ ЕСТОНИЈЕ							
КВАНТНА ТЕОРИЈА ПОЉА (СКР.)				ЧЕШКА ПОТВРДНА РЕЧ ПРЕФИКС ЗА СТАРО			
ИНИЦИЈАЛИ СЛИКАРА АРАЛИЦЕ			РИМСКИ ЦАР ПОВЕРЉ. НАРЕДБЕ				
ПЛАНИН. ВЕНАЦ У ТАНЗАНИЈИ						ОЗНАКА ЗА РЕОМИР БИЉНА ВАШ	
ВЕЛИКА АЗИЈСКА ДРЖАВА					НОТА СОЛМИЗАЦИЈЕ ПРОШЛЕ ГОДИНЕ		
ОНТАРИО (СКР.)				ЕЛИЗАБЕТ ОДМИЛА ГРАД У ЕГИПТУ			
ОЗНАКА ЗА ГРЧКУ		ИМЕ КЊИЖ. СВЕВА ДОБРИ ГОВОРНИЦИ					
РАНИЈИ РУСКИ ГЛУМАЦ, МИХАИЛ							
АРАПСКА КАФА							
ФАТИМА ОДМИЛА					СИМБОЛ ЗА КАЛАЈ ОГАЊ, ПЛАМЕН		
СПИЛБЕРГОВ ВАНЗЕМАЉАЦ				КОПРЕНА ОЗНАКА ЗА МЕТАР			
11. И 18. СЛОВО			ЈЕДНА ПЛАНЕТА КАЛЦИЈЕВ ФОСФАТ				
ВРСТА ПАПАГАЈА				КРАДЉИВАЦ СЛОЈ ВАЗДУХА			
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	ГЛУМИЦА, ИЗАБЕЛ ДИЗАЛИЦА					ГУША, ВРАТ	ПОЛЕТ, ЗАНОС
ОЗНАКА ЗА КАРАТ		ДИПЛОМАТ. САВЕТНИК СТ. РИМ. НОВЧИЋИ					
ОБРОК НЕКЕ ОТПЛАТЕ					СИМБОЛ ЗА ИЛИНИЈУМ ИНИЦИЈАЛИ КРИЛОВА		
СТАРА ДРЖАВА АЗИЈЕ							
КОНАЦ, ВЛАКНО				ГРАД У ФРАНЦУСКОЈ			

БЕЛА УКРШТЕНИЦА

	1	2	3	4	5	6	7
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							

У овој укрштеници сами уписујете црна поља. Број црних поља назначен је у заградама на крају сваког описа речи.

ВОДОРАВНО: 1. Женина девојачка породица (0), 2. Комад земље обрастао травом (0), 3. Град у Македонији (1), 4. Седми падеж у граматичици (0), 5. Смањивати се у односу на равну површину (0), 6. Име раније филмске глумице Гарднер – Коњ у народним песмама (2), 7. Ознака за цент – Хемијски симбол за угљеник – Ваздушно-космички авион (скр.) (2), 8. Вођа Хуна „Бич божји“ – Ознака за мега (1), 9. Народна Република – Аеродром у Паризу (1), 10. Амерички филмски глумац, Дејвид (0), 11. Справа, уређај (1), 12. Ратар, земљорадник (0).

УСПРАВНО: 1. Загрејано, вруће – Ранији словеначки књижевник, Иван (1), 2. Врста отровне биљке – Трапавко, неспретњаковић (10), 3. Назив за групу инсеката који зричу – Оружани сукоб народа (1), 4. Лирско-епска песма – Река у Француској (1), 5. Страно женско име – Река у Македонији (1), 6. Пиће, еликсир – Град и лука у Кини (1), 7. Аероклуб (скр.) – Састојак воћа и поврћа – Двадесет седмо слово ћирилице (2).

АНАГРАМ

**Једног дана ЈУРИЛА је,
спремала се два-три САТА,
и отишла на континент
моја познаница Ката.**

опадати, Ава, ат, ц, вка, Атига, м, нр, Опри, Карадин, апарат, ратар, Анаграм: Аустралија.

РЕШЕЊА-СКАНДИНАВКА: лампон, Естонке, ктп, ано, са, Проб, Итри, р, Кина, фа, Онт, Лиз, г, Итало, Романов, арабика, Фата, сн, И-ти, вео, Јо, Марс, ара, тат, Илер, к, аташе, рата, ил, Асирија, нит, Кан. БЕЛЕ УКРШТЕНЕ РЕЧИ: тазбина, отравак, Прилеп, локатив,

Да ли сте знали ...

– да је 4. октобар светски дан заштите животиња који се обележава још од 1931. године? Овог дана све организације за заштиту

животиња и сви азили за животиње у свету отварају врата за посетиоце, организују се информативне радионице, дружења, прикупљање донација и разне друге активности а све у циљу да се скрене пажња на то да су животиње равноправни становници наше планете.

– да се отприлике једна трећина хране произведене у читавом свету баца, или губи током процеса обраде? При том, милиони људи пате од неког поремећаја у исхрани или гладују, што је само један од примера нескладе између људи, хране и саме планете. Светска здравствена организација прогласила је 1996. године 16. октобар за Светски дан хране. Организација УН за храну и пољопривреду (ФАО) обележила је ове године Светски дан хране у Мађарској, и то први пут без концертом који је одржан у Будимпешти.

– да је рак дојке водећи узрок оболевања и умирања од малигних болести жена широм света? Према подацима Светске здравствене организације, у свету се годишње региструје око 1.670.000 жена оболелих од ове болести, а њих око 522.000 умре сваке године.

Према званичним подацима Института за јавно здравље Србије „Др Милан Јовановић Батут“ за 2013. годину, у Републици Србији су регистрована 3.594 новооткривена случаја карцинома дојке, док је 1.647 жена изгубило битку с овом болешћу. Када се карцином дојке открије на време у више од 90 одсто случајева лечење има добру прогнозу.

Октобар се, као Међународни месец борбе против рака дојке, обележава широм света, да би се скренула пажња на распрострањеност ове болести и подигла свест о значајној превенцији и раног откривања.

– да чак 12 одсто светског становништва данас пати од неке менталне болести или поремећаја понашања, а према проценама, чак 25 процената становништва током живота ће имати такав проблем? Иако не постоје поуздани подаци о броју људи који пате од разних врста депресије, процењује се да ће ови поремећаји до краја деценије заузети прво место на светској листи душевних обољења. Светски дан менталног здравља обележава се од 1992. године сваког 10. октобра.

Доскоци

Кад год станемо на лопту, она пукне.
Не каскамо за временом. Време нам је побегло.
Што је бара мања, крокодили су опаснији.
Када сам погледао свој досије, променио сам слику о себи.
Штрајкујете глађу, а народ нема шта да једе! Како вас није срамота?!
Нема тог циља који ми не можемо промашити.
Не праве нам проблем гладни, већ они који су незасити.
И кад дотакнемо дно, ми се ту не заустављамо.
Заседање народне скупштине је занимљивије од циркуса. А и бесплатно је.
У трци с временом, изгубили смо компас!

Раде Ђерговић

Голе лажи

Нико не воли своју неправду. Туђе неправде су му подношљивије.
Много блиских даљински је удаљено.
Рекламне истине су често голе лажи, али лепо упаковане.
Сатиричари на свој начин преписују део стварности.
Све настаје из нечега, а само сиротиња из ничега.
Испод етнички очишћене средине крије се етичка прљавштина.
Они које је увек најлакше преварити су, на неки начин, веома тешки.

Слободан Дучић

Не разумем

Много сам глуп. Уопште не разумем зашто живим овако бедно.
Тачно је да немам ништа, али имам против кога да негодујем због тога.
Сит сам свега. Гладан сам једино хране.
Хало, је ли то хитна или само помоћ?
Да је у рају толико добро, батина отуд не би ни излазила.

Милен Миливојевић

(Х)уморне мисли

Ми смо одувек нескромни. Не само што тражимо преко хлеба погачу, већ волимо и колаче.
У пресипању из шупљег у празно достигли смо максимум. Морамо хитно у обратни процес.
Многи воле златни просек. Њима злато, нама ништа.
Племенити метали ретко кад стижу у племените руке. Привлаче се супротности, а не сличности.
Уместо десет, правићемо само једну брзу пругу. Не можемо у исти мах путовати на више страна.
Сирови политичари лажу чим зину, а прекаљени мајсторски обилазе истину.
Кад се помене зимница, неким је зима у срцу, а неки се прже крај врелог шпорета.

Витомир Теофиловић

Мозгице

Срећан је ко и са закашњењем дође до просветљења.
Где свако вуче на своју страну, ниједна страна није читава.
Живите док се надате!
Прошлост свакога откуца.
Ко је свима добар човек, није добар човек.
Успорите, да бисте стигли на време.
Кад не знате шта ћете, и немојте.
За неприлике увек постоје прилике.
У великом кругу и велики су мали.
Највише причају они који су прича за себе.

Пеко Лаличић